

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena instytucjonalna)

na Wydziale Filologicznym

Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

w dniach 13-15 czerwca 2013 r.

przez Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Katarzyna Karpińska-Szaj (członek PKA),

członkowie:

- prof. dr hab. Joanna Pyszny (członek PKA),
- prof. dr hab. Barbara Sosińska-Kalata (ekspert PKA),
- dr hab. Jolanta Żyśko (ekspert ds. jakości PKA),
- mgr Karolina Martyniak (ekspert ds. formalno–prawnych PKA),
- prof. dr hab. Bożena Stawoska-Jundziłł (przedstawiciel pracodawców),
- Mateusz Prucnal (ekspert PKA, przedstawiciel PSRP),
- mgr Olga Koper (ekspert PKA, przedstawicielka KRD).

Informacja o wizytacji i jej przebiegu

Należy wskazać czy jest to pierwsza czy kolejna ocena (ocena, uchwała), wskazać jej przesłanki (własna inicjatywa PKA, wniosek ministra, wniosek uczelni).

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy (z własnej inicjatywy) przeprowadziła ocenę instytucjonalną na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Bieżąca ocena instytucjonalna poprzedzona była oceną jakości kształcenia dokonaną na kierunkach: „filologia”, „filologia polska” oraz „informacja naukowa i bibliotekoznawstwo” na podstawie przepisów obowiązujących do 30.09.2011 r.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny PKA. Natomiast raport Zespołu oceniającego został opracowany na podstawie: przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny, a także przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, wizytacji zaplecza naukowo-dydaktycznego, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału oraz pozostałymi interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Strategia określona przez jednostkę¹

1) *Strategia rozwoju jednostki jest zbieżna z misją i strategią uczelni oraz uwzględnia politykę zapewniania wysokiej jakości kształcenia,*

Wydział Filologiczny został powołany zgodnie z Uchwałą Senatu Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 27 września 2010 r. oraz Zarządzeniem Rektora Uniwersytetu z dniem 1 października 2010 r. Wydział Filologiczny został wyodrębniony z Wydziału Humanistycznego, zachowując pełnię uprawnień do nadawania tytułów doktorskich i prowadzenia przewodów habilitacyjnych w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa. W skład Wydziału Filologicznego wchodzi: Instytut Filologii Polskiej, Instytut Neofilologii oraz Instytut Informatyki Naukowej i Bibliotekoznawstwa.

Strategia rozwoju Wydziału Filologicznego jest związana z misją oraz planem rozwoju Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie zawartym w dokumencie *Plan rozwoju Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie na lata 2007–2013*, zatwierdzonym przez Senat Uczelni w dniu 19 czerwca 2006 roku. Jednostka opracowała także nową strategię rozwoju na lata 2014 – 2020. Zarówno obowiązująca strategia rozwoju Wydziału Filologicznego, jak i projekt nowej strategii zawierają trzy podstawowe cele strategiczne Wydziału: (1) rozwój działalności naukowo-badawczej i współpracy zagranicznej, (2) rozwój oferty dydaktycznej i podnoszenie jakości kształcenia, (3) rozwój infrastruktury i unowocześnienie struktury organizacyjnej. Jednostka zajmuje się kształceniem, wychowywaniem, prowadzeniem badań naukowych, promowaniem kadr naukowych, jak również działaniami na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych, a także świadczeniem usług badawczych i dydaktycznych. Ważnym celem strategicznym Wydziału jest utrzymanie i rozwój wysokiego poziomu dydaktyki polegający na doskonaleniu programów nauczania oraz poszerzaniu oferty studiów. Świadczy o tym m. in. nowa oferta dydaktyczna przedstawiana na rok 2013/2014 uwzględniająca apel Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Powołanie nowego kierunku, jakim ma być „Etnofilologia” to oferta kierowana do środowisk mniejszościowych, pracowników samorządów i przedstawicielstw unijnych zajmujących się problematyką mniejszości narodowych. W odpowiedzi na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego planowane są także studia w zakresie „Język specjalistyczny – rolnictwo” (Instytut Neofilologii) oraz studia międzyobszarowe „Architektura Informatyki” (wspólnie z Wydziałem Sztuki).

Strategia rozwoju Wydziału Filologicznego wpisuje się w misję Uczelni, która jest zdobywanie i rozwijanie wiedzy, rozwijanie kompetencji społecznych, kształcenie w najwyższych standardach jakości i umacnianie tradycji Uniwersytetu Pedagogicznego jako uczelni pedagogicznej. Każdy z Instytutów opracował wewnętrzną strategię rozwoju, zgodną

¹ Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

z misją i strategią Uniwersytetu i Wydziału dostosowując zakres i sposoby realizacji poszczególnych celów do własnej specyfiki.

2) jednostka opracowała koncepcję kształcenia obejmującą studia I i II stopnia, studia doktoranckie i podyplomowe, zwane dalej „studiami”, spójną z jej celami strategicznymi,

Przyjęta w jednostce koncepcja kształcenia obejmuje studia pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia oraz studia podyplomowe. Jest ona powiązana z prowadzonymi w jednostce badaniami naukowymi, o czym świadczą zarówno tematy prowadzonych badań statutowych, jak i posiadane uprawnienia do nadawania stopni doktora habilitowanego i doktora w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa. Koncepcja kształcenia bazująca na dorobku naukowym kadry akademickiej oraz oczekiwaniach rynku pracy wpisuje się w wyznaczone cele strategiczne Uczelni i Wydziału akcentujące jedność badań naukowych i edukacji oraz orientację na studenta. Koncepcja kształcenia na studiach I, II i III stopnia oraz na studiach podyplomowych jest nakierowana na potrzeby interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

3) jednostka identyfikuje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym, uwzględniając znaczenie jakości kształcenia,

Wydział Filologiczny, tak jak i cały Uniwersytet, dążą do prowadzenia badań naukowych na najwyższym poziomie i do kształcenia o wysokiej jakości. Cele te zostały sprofilowane w strategii jednostki, zakładającej pozyskiwanie studentów poprzez ofertę edukacyjną na europejskim poziomie. Tak też odczytywana jest pozycja Uniwersytetu i Wydziału na rynku edukacyjnym zwłaszcza w zakresie studiów podyplomowych (bardzo pozytywnym przykładem są studia logopedyczne). Programy nauczania uwzględniają najnowsze wyniki badań w Polsce i na świecie, Wydział dba o zatrudnianie i rozwój kadry naukowo-dydaktycznej. Jednostka reaguje na potrzeby rynku poprzez tworzenie nowych kierunków studiów oraz poprzez prowadzenie nowoczesnych studiów podyplomowych odpowiadających specyfice regionu, a także unikatowych w skali kraju (np. *Romowie w Polsce – historia, prawo, kultura, stereotypy etniczne*).

4) wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie kształtowania oferty edukacyjnej jednostki oraz budowaniu wysokiej kultury jakości kształcenia.

W chwili obecnej na Wydziale trwają intensywne prace nad zmianami w systemie jakości kształcenia, zmierzającym do stworzenia wysokiej kultury jakości kształcenia i wypracowania odpowiednich procedur kontaktu z interesariuszami zewnętrznymi. Wyraźnie rysuje się w tym względzie podział na 2 okresy: pierwszy do marca 2013 r. i drugi po marcu 2013 r. Ten drugi związany jest z przekształcaniem się nieformalnych kontaktów ze środowiskiem w bardziej sformalizowane, dostrzegane w działaniach niektórych jednostek (por. Instytut Neofilologii, Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa, Instytut Filologii Romańskiej).

W Radzie Programowej Instytutu Neofilologii obecni są na stałe przedstawiciele pracodawców: IBM BTO, Capgemini Polska, ERAI Polska, IT Developers s.c. Zadania Rady określono jako mające zmierzać do dostosowania oferty do rynku pracy i czuwaniu nad jakością kształcenia. Gwarantem jakości kształcenia jest podpisana umowa o wspólnych studiach z Uniwersytetem Paryż 13. Z tego też powodu program studiów dostosowany jest

zarówno do standardów polskich, jak i francuskich (absolwenci otrzymują podwójny dyplom). W Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa w składzie Rady Programowej zasiada na stałe pracodawca w osobie Dyrektora Biblioteki Głównej, który jest jednocześnie pracownikiem dydaktycznym jednostki. Jest on pośrednikiem i wyrazicielem opinii środowiska bibliotekarzy regionu. W Instytucie Filologii Romańskiej pracodawcy pozostają w stałym kontakcie z Radą Programową. W ramach współpracy Instytutu Filologii Polskiej ze szkołą ćwiczeniową (XVI LO), w pracach nad przygotowaniem do wdrożenia w szkołach średnich nowego programu przedmiotu „Edukacja międzykulturowa” dokonano wspólnie modyfikacji programów kształcenia pod kątem przeprofilowania programów przedmiotów realizowanych w Instytucie, tak aby przygotować nowe kadry od strony merytorycznej (program ma zostać wdrożony we wrześniu 2013 r.). Pośredni wpływ na program kształcenia mają również pracodawcy poprzez stawianie specjalistycznych wymagań branżowych i określenie standardów dla wykonywania zawodu (m.in. zapisy Polskiego Towarzystwa Logopedycznego, standardy kształcenia nauczycieli).

Podsumowując, interesariusze zewnętrzni uczestniczą w kształtowaniu oferty dydaktycznej na poziomie dobrze rozwiniętych działań, ale głównie nieformalnych. Wyjątek stanowią podpisane porozumienia z instytucjami szkolnymi i oświatowymi, dotyczące realizacji praktyk nauczycielskich i zawodowych, dzięki którym pracodawca ma możliwość wypowiedzenia się pośrednio poprzez wystawianą opinię studentowi o przebiegu i sposobie realizacji praktyki. Bardziej sformalizowane są kontakty z absolwentami, o czym świadczą przeprowadzone w 2011 roku ankiety dotyczące badania losów absolwentów. Interesariusze wewnętrzni są obecni w procesie kształtowania oferty edukacyjnej i budowania wysokiej kultury jakości kształcenia w bardziej ustandaryzowany sposób, poprzez stałe przedstawicielstwo w Radzie Wydziału (por. Samorząd Studentów i Doktorantów). W działaniach Rady Wydziału brakuje słuchaczy Studiów Podyplomowych. Istotnym źródłem informacji i oceny systemu kształcenia jest ponadto wprowadzony system badania satysfakcji studentów (por. Zarządzenie Nr R-25/2009 Rektora UP w Krakowie z 30.11.2009 r. oraz Aneks z dn. 15.02.2011 r.: Ankieta dla Absolwenta Zał. 1, Zał. 2).

Tabela nr 1. Liczba osób kształcących się w Uczelni i ocenianej jednostce (2012/2013).

Forma kształcenia	Liczba studentów				Liczba uczestników studiów doktoranckich		Liczba słuchaczy studiów podyplomowych	
	uczelni		jednostki		uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
	I st.	II st. ²	I st.	II st. ²				
studia stacjonarne	6420	2947	1716	728	281	82	-	-
studia niestacjonarne	3224	3182	316	314	-	-	1875	435
RAZEM:	9644	6129	2032	1042	281	82	1875	435

² Należy także uwzględnić studentów jednolitych studiów magisterskich.

Załącznik nr 3 Informacja o kierunkach studiów prowadzonych w jednostce oraz wynikach dotychczasowych ocen jakości kształcenia

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego³ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Strategia działalności i rozwoju Wydziału Filologicznego jest zgodna z misją i strategią Uniwersytetu Pedagogicznego i zapewnia osiąganie wysokich wyników w badaniach naukowych i w dydaktyce; zakłada ona również uwzględnianie potrzeb rynku pracy.
- 2) Koncepcja kształcenia opracowana została dla wszystkich typów i poziomów studiów i wpisuje się w strategię Wydziału.
- 3) Wydział identyfikuje swą rolę na rynku edukacyjnym jako ogniwa Uniwersytetu nastawionego na spełnianie wiodącej roli dydaktycznej i badawczej w regionie i Polsce.
- 4) Stwierdza się wpływ interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w kształtowaniu oferty edukacyjnej i budowaniu kultury jakości kształcenia. Udział interesariuszy zewnętrznych ma charakter głównie nieformalny. W chwili obecnej Wydział znajduje się na etapie formalizacji współpracy z interesariuszami zewnętrznymi.

2. Skuteczność stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 1) *Struktura podejmowania decyzji w zarządzaniu jakością jest przejrzysta i zapewnia udział pracowników, studentów, doktorantów, słuchaczy oraz interesariuszy zewnętrznych w podejmowaniu istotnych decyzji dotyczących jakości kształcenia;*

Wewnętrzny system jakości kształcenia w Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie i jego struktura były tworzone w Uczelni etapami i są ciągle doskonalone. Według Raportu Samooceny proces tworzenia Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) ma dość długą historię. W Raporcie Samooceny Wydział, charakteryzując Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, stwierdza, iż „*pierwsze elementy systemu jakości funkcjonowały od 1999 roku np. ankietowanie studentów czy hospitowanie zajęć (Uchwała Senatu z 20 grudnia 1999 r. w sprawie zarysu systemu stymulacji i badania jakości kształcenia)*”. W latach 90-tych (jak twierdzili przedstawiciele Władz Wydziału na spotkaniu z tą grupą interesariuszy wewnętrznych) prowadzony był pierwszy pilotażowy program ankietyzacji studentów, który miał na celu określenie nakładu pracy własnej studenta podczas realizacji programu kształcenia w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów. W latach 2009-2013 funkcjonował system określony Zarządzeniem Rektora Nr R 25/2009 z dn. 30 listopada 2009 r. w sprawie wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia. Tworzy go *Zbiór zasad wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia*, opisujący instrumenty oceny jakości kształcenia i wskazujący organa Uczelni odpowiedzialne za ich stosowanie oraz *Zasady i standaryzacja kryteriów oceny pracowników Uniwersytetu*. Ponadto, w październiku 2010 r. w poszczególnych jednostkach naukowo-dydaktycznych Wydziału Filologicznego powołani zostali Koordynatorzy ds. Wdrażania Procesu Bolońskiego, którzy pełnią funkcję

³według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie.

Koordinatorów ds. Jakości Kształcenia. Aneks do Zarządzenia Nr 25/2009 z dnia 15 lutego 2011 r. została wprowadzona ankieta absolwenta.

Struktura jakości kształcenia w Uniwersytecie Pedagogicznym została określona Zarządzeniem Rektora Nr R/Z.0201 – 44/2011 z dn. 22.11.2011 r., a w jej skład wchodzi:

1. Senacka Komisja ds. Jakości Kształcenia,
2. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia,
3. Zespoły Kierunkowe ds. Jakości Kształcenia,
4. Stanowisko ds. Jakości Kształcenia, docelowo Biuro ds. Jakości,
5. Stanowisko zajmujące się badaniem losów absolwentów (w Biurze Karier).

Zarządzenie stanowi, iż strukturę Senackiej Komisji ustala Senat. Do zadań Senackiej Komisji ds. Jakości należy:

- sporządzanie i przedkładanie Rektorowi na podstawie raportów Zespołów Wydziałowych, zbiorczych corocznych sprawozdań dotyczących jakości kształcenia, a także oceny pracy Wydziałowych Zespołów ds. Jakości oraz całego wewnętrznego systemu jakości funkcjonującego w Uczelni;
- monitorowanie i doskonalenie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w całej uczelni oraz inicjowanie działań zmierzających do doskonalenia Jakości;
- planowanie i wdrażanie działań naprawczych i uzupełniających w zakresie jakości kształcenia stosownie do bieżących potrzeb;
- opracowanie koncepcji i wdrożenie w Uczelni nowych elementów związanych z procesem reformowania szkolnictwa wyższego w Polsce i w Europie;
- wykonanie zadań zleconych przez Rektora wynikających z bieżących potrzeb.

Z powyższego zestawienia wynika, że pomimo iż Zespół jest ciałem Senackim, to powołany został zarządzeniem Rektora oraz działa na rzecz Rektora nie Senatu, Senat jedynie ustala jego strukturę. Takie rozwiązanie w ocenie Zespołu oceniającego nie jest wewnętrznie spójne. Władze Uczelni dostrzegły ten mankament i w Zarządzeniu Nr R/Z.0201-19/2011 Rektora UP im KEN w Krakowie z dnia 2 czerwca 2011 roku w sprawie udoskonalenia organizacji wewnętrznego systemu jakości kształcenia – zmiana w załączniku do Statutu Uczelni zlikwidowały odpowiedzialność Senackiej Komisji przed Rektorem.

Omawiane Zarządzenie Rektora ustala także rolę, skład oraz zadania Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i stanowi, iż podejmują one działania na rzecz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na danym Wydziale. Do zadań tego Zespołu należy w szczególności:

- zarządzanie jakością kształcenia na Wydziale, w tym między innymi analiza raportów z ankiet studentów i absolwentów oraz wyników badań losów absolwentów;
- monitorowanie (wraz z Zespołami Kierunkowymi) warunków prowadzenia studiów na określonym poziomie i profilu Kształcenia;
- opiniowanie, przed uchwaleniem przez Radę Wydziału, kierunkowych efektów kształcenia dla nowo tworzonego kierunku, a także planów studiów i programów Kształcenia;
- inicjowanie spotkań ze studentami w celu bieżącej informacji o jakości przeprowadzonych zajęć;
- sporządzenie, zgodnie z wytycznymi Senackiej Komisji ds. Jakości Kształcenia, sprawozdania z oceny własnej stanowiącej wynik ewaluacji kształcenia prowadzonego w ramach Wydziału i przedkładanie ich Senackiej Komisji ds. Jakości Kształcenia w celu przygotowania corocznego sprawozdania.

Zespoły Kierunkowe powołuje Dyrektor/Kierownik jednostki naukowo-dydaktycznej prowadzącej kierunek/specjalność na okres kadencji władz Instytutu/Katedry. Rolą tych Zespołów jest:

- analiza jakości kształcenia na danym kierunku,
- analiza ankiet studentów,
- przygotowanie raportu dotyczącego systemu jakości kształcenia na kierunku/kierunkach dla Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia.

Szczegółowe zadania dla tego Zespołu określa Dyrektor/Kierownik jednostki naukowo-dydaktycznej. Według dokumentacji otrzymanej podczas wizytacji oraz z odbytych rozmów wynika, iż brak jest takiego dookreślenia zadań Zespołów Kierunkowych. W składzie wszystkich wymienionych Komisji brak jest przedstawicieli pracodawców oraz innych interesariuszy zewnętrznych, nie ma także słuchaczy studiów podyplomowych.

Od 1 października 2013 roku funkcjonował będzie nowy system jakości kształcenia wprowadzony Uchwałą Nr 3/18.03.2013 z dn. 18.03.2013 r. w sprawie: wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w UP im. KEN oraz Zarządzeniem Rektora R/Z.0201-8/2013 z dnia 15 kwietnia 2013 r. w sprawie zmian w strukturze administracji Uczelni. Nową strukturę jakości kształcenia (wraz z nowymi zadaniami), tworzą: Prorektor ds. Kształcenia, Senacka Komisja ds. Jakości Kształcenia, Koordynatorzy ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia i Kierunkowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia. Obsługą administracyjną zajmuje się Biuro ds. Jakości Kształcenia, którego zakres obowiązków określa Zarządzenie Rektora Nr RJZ.0201- 9/2013 z dn. 15.04.2013 r. w sprawie: zmian w strukturze administracji Uczelni.

Struktura Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia ocenianego Wydziału jest w części operacyjnej wyraźnie zdecentralizowana na poziom Instytutów/Katedr i obserwuje się na tym poziomie dość duże zróżnicowanie w tworzeniu wewnątrzinstytutowych systemów zapewniania jakości kształcenia pomiędzy trzema istniejącymi na Wydziale Instytutami. W działaniach tych najbardziej widoczne efekty widać w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa.

W obowiązującą strukturę podejmowania decyzji związanych z jakością kształcenia są włączeni studenci, którzy aktywnie uczestniczą w pracach komisji. Funkcjonujący system jest w pełni jest dla nich zrozumiały i przejrzysty. Studenci orientują się, kiedy powinni zgłaszać swoje uwagi i w jaki sposób to robić. W trakcie spotkania zespołu oceniającego PKA z Wydziałowym Samorządem Studentów stwierdzono, że studenci mają możliwość wypowiedzenia się na temat jakości kształcenia zarówno w zespołach kierunkowych, wydziałowych i senackich oraz w trakcie posiedzeń Senatu Akademickiego oraz Rady Wydziału. Z przedstawionych dokumentów wynika, że studenci aktywnie zabierają głos podczas dyskusji, a ich spostrzeżenia bardzo często brane są pod uwagę. Szczególnie istotną rolę studenci odgrywają w zespołach kierunkowych, które odpowiadają za filary koncepcji kształcenia w Instytutach. Dodatkowo Samorząd Studentów ma możliwość wnoszenia swoich inicjatyw w strukturę systemu zapewniania jakości kształcenia zarówno na szczeblu Wydziału oraz ogólnouniwersyteckim.

Podczas analizy systemu daje się zaobserwować współpracę ze środowiskiem zewnętrznym w kwestii podnoszenia jakości kształcenia na Wydziale, ale jest ona ciągle dość słabo umocowana formalnie.

Pomysły utworzenia nowych kierunków biorą się zwykle z potrzeb rynku – słabnącym zainteresowaniem studiami pedagogicznymi i rosnącym zapotrzebowaniem na inne kierunki kształcenia (np. kształcenie bardziej zawodowe, studia logopedyczne, filologie etniczne).

Z analizy i oceny całej dokumentacji opisującej funkcjonowanie WSZJK, treści raportu samooceny, a przede wszystkim z rozmów z władzami akredytowanej jednostki organizacyjnej, członkami Uczelnianej i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, a także informacji pozyskanych w trakcie spotkań z nauczycielami akademickimi i pracodawcami wynika jednoznacznie, że struktura podziału zadań i odpowiedzialności w odniesieniu do jakości kształcenia została stworzona i jest ciągle doskonała. Dające się zaobserwować pewne drobne niespójności są korygowane na bieżąco przez Władze Uczelni. Zdaniem Zespołu Oceniającego należałoby zwiększyć koordynującą rolę Komisji Wydziałowej oraz wpływ interesariuszy zewnętrznych na decyzje podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia.

2) wewnętrzne procedury zapewnienia jakości kształcenia mają charakter kompleksowy, przeciwdziałają powstawaniu zjawisk patologicznych i zapewniają weryfikację i ocenę efektywności wszystkich czynników wpływających na jakość kształcenia, a w szczególności umożliwiając:

a) ocenę stopnia realizacji efektów kształcenia, zdefiniowanych dla prowadzonych przez jednostkę studiów,

Wewnętrzne procedury zapewniające jakość kształcenia na Wydziale Filologicznym UP w Krakowie wynikają z zapisów i uregulowań uczelnianych. Podstawowe regulacje dotyczące oceny stopnia realizacji efektów kształcenia zostały określone w Zarządzeniu Rektora Nr R 25/2009 z dn. 30 listopada 2009 r. w sprawie wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia oraz Zarządzeniu Rektora nr R/Z.0201-44/2011 w sprawie struktury jakości kształcenia. Na szczeblu Wydziału nie ma bardziej szczegółowych normowań w tym zakresie. Ocena stopnia realizacji efektów kształcenia, zdefiniowanych dla prowadzonych przez jednostkę studiów została określona jako kompetencja Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Zadaniem Zespołu jest przygotowanie raportu oceny jakości programów kształcenia, uwzględniającego analizę osiągniętych efektów kształcenia oraz sporządzenie sprawozdania z monitorowania przebiegu ocenianego cyklu studiów.

Bieżąca ocena efektów kształcenia została określona w Kartach przedmiotów i jest monitorowana przez osoby prowadzące zajęcia. Nadzór nad tym procesem odbywa się poprzez Kierowników jednostek organizacyjnych Wydziału oraz Rady Pedagogiczne. Brak jest natomiast dookreślenia relacji pomiędzy Radami Pedagogicznymi a Zespołami Kierunkowymi i Radami Programowymi.

Jednym z elementów końcowej oceny efektów kształcenia na ocenianym Wydziale jest ocena jakości prac dyplomowych i przebiegu procesu dyplomowania, który określony jest w Regulaminie Studiów oraz Zarządzeniu Rektora Nr R 25/2009 z dn. 30 listopada 2009 r. w sprawie wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia i Zarządzeniu Rektora nr R/Z.0201-44/2011 w sprawie struktury jakości kształcenia.

Wydział prowadzi działania w zakresie oceny stopnia realizacji efektów kształcenia, ale tylko niektóre z nich mają formę regularnie stosowanych procedur. Zespół Oceniający postuluje wprowadzenie mechanizmów regularnego monitorowania jakości kształcenia we wskazanych wyżej obszarach np. w formie spotkań Komisji i przygotowania raportów syntetycznych.

b) udział pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia,

Udział pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia należy ocenić jako znaczący. Proces ten zasadniczo nie jest ani sformalizowany, ani też usystematyzowany. Przedstawiciele pracodawców nie wchodzi w skład Senackiej Komisji ds. Jakości Kształcenia, nie ma ich też w składzie Wydziałowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia.

Istotny udział pracodawców i innych przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych w określaniu i ocenie efektów kształcenia odbywa się poprzez praktyki zawodowe. Praktyki nauczycielskie, których program opracowany jest w oparciu o standardy przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela, pozwalają na bieżącą ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia. Ocena z praktyki (w skali pięciostopniowej, poprzedzona oceną opisową), wystawiana przez opiekuna merytorycznego z ramienia instytucji, w której odbywa się praktyka, jest konsultowana z opiekunem praktyk wyznaczonym przez Instytut. Dodatkową podstawą do weryfikacji efektów kształcenia są hospitacje zajęć w placówkach. Na tej podstawie następuje jej zaliczenie poprzez wpisanie zaliczenia (zaliczenie bez oceny). Znacznie większe problemy nastręcza ocena stopnia weryfikacji zakładanych efektów kształcenia w przypadku praktyk zawodowych nienauczycielskich. Zaobserwowano brak stosowania ujednoczonych zasad ich weryfikacji. Każda specjalność stosuje swoje zasady i nie są one, w ocenie Komisji, wynikiem specyfiki kierunku i specjalności. Blok praktyk nie został objęty monitorowaniem przez Komisję ds. Jakości Kształcenia zarówno na szczeblu komisji kierunkowych, jak i wydziałowych. Z rozmowy z Władzami Wydziału wynika, iż funkcjonują dwie procedury współpracy z pracodawcami: Rada Programowa i dwustronne porozumienia zawierane między kierownikiem jednostki naukowo-dydaktycznej a jednostkami przyjmującymi studentów na praktyki. Współpraca ta obejmuje według Władz Wydziału: spotkania plenarne, konsultacje elektroniczne i telefoniczne, możliwość uczestniczenia pracodawcy w egzaminach, w tym dyplomowych, zajęcia prowadzone przez pracodawców. Ponadto od roku 2001 Uczelnia buduje swój system uczelnianych szkół ćwiczeń. Z każdą z nich podpisuje raz w roku podpisuje porozumienie, zaś raz na cztery lata organizuje plenarne spotkanie w formie konferencji. Władze Uczelni deklarują, że organizowane są w sposób systematyczny spotkania z pracodawcami, które pozwalają na pozyskiwanie opinii oraz ocen dotyczących jakości kształcenia i przygotowania absolwentów do wejścia na rynek pracy.

Na podstawie opinii i informacji uzyskanych od przedstawicieli pracodawców podczas zorganizowanego przez władze Wydziału spotkania należy zauważyć, że proces udziału i oceny przedstawicieli rynku pracy w ustalaniu efektów kształcenia przebiega na pewnym poziomie ogólności. Jednocześnie należy odnotować, że w tym aspekcie oceny zidentyfikowano szereg dobrych praktyk i ramowych rozwiązań dotyczących udziału przedstawicieli rynku pracy w ustalaniu i ocenie efektów kształcenia. Brak jest sformalizowanych i systemowych rozwiązań w tym zakresie. Rekomendowane jest ich usystematyzowanie oraz uporządkowanie. Szczególnie dotyczy to wypracowania spójnego modelu pozyskiwania przez władze Wydziału informacji na temat słabych i mocnych stron absolwentów i ich wykorzystanie do doskonalenia, nie tylko efektów kształcenia, ale także tworzenia oryginalnej i konkurencyjnej, względem innych szkół wyższych, oferty kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia wynikają ze standardów nauczania przygotowujących do wykonywania określonych profesji (np. zawodu logopedy sformułowanych przez Polskie Towarzystwo Logopedyczne). Dobrym sprawdzianem wiedzy i umiejętności jest udział studentów specjalności logopedycznej w pracach poradni logopedycznych prowadzonych

przy UP. Elementem potwierdzenia realizacji zakładanych efektów kształcenia są także prace dyplomowe na poziomie licencjatu i magisterium. Przykładem udziału pracodawców w określaniu i ocenie efektów kształcenia jest powstała praca w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa, w której przedstawiono nową koncepcję nauczania języka polskiego (nowy program i metodyka). Ciekawą formą weryfikacji efektów kształcenia jest działanie Rady Miasta Krakowa (Honoris Gratia), która na drodze konkursu wyłania najlepszego studenta Krakowa. Wydział jednak mylnie interpretuje pojęcie tzw. „zamawianych prac” rozumianych błędnie jako oparte na udostępnianych przez instytucje środowiskowe materiałach źródłowych.

c) *monitorowanie losów absolwentów w celu oceny efektów kształcenia na rynku pracy,*

Monitorowanie losów absolwentów w ocenianej jednostce zostało podzielone na dwa etapy:

- badanie satysfakcji absolwentów – przebiegające zgodnie z regulacjami zawartymi w Aneksie z dn. 15 lutego 2011r. do Zarządzenia Rektora Nr R 25/2009 dotyczącego jakości kształcenia z dn. 30 listopada 2009 r. w sprawie wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia wprowadzający test satysfakcji studenta (Ankieta Absolwenta). Ankietyzacja przeprowadzona tuż po obronie pracy dyplomowej wśród absolwentów studiów I i II stopnia, wypełnione ankiety przekazywane do Samodzielnego Stanowiska ds. Jakości Kształcenia celem dokonania zestawień zbiorczych;
- monitorowanie losów absolwentów – przebiegające zgodnie z Decyzją nr RD/D.0201-15/11 Prorektora ds. Rozwoju i Dydaktyki z dn. 19 maja 2011 w sprawie deklaracji dotyczącej udziału w badaniach losów absolwenta UP oraz Aneksem do tej Decyzji z dn. 8 czerwca 2011 r. w sprawie wprowadzenia aktualnego formularza deklaracji dotyczącej udziału w badaniach losów absolwentów UP.

Badanie losów absolwentów prowadzone jest przez Biuro Promocji i Karier. Absolwent dobrowolnie deklaruje chęć udziału w badaniach. Po upływie określonego czasu Biuro kontaktuje się z absolwentem, który wypełnia ankietę dotyczącą działalności na rynku pracy. Ankieta została przygotowana w porozumieniu z pracownikami socjologii, psychologii UP oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie. Badania od tego okresu mają postać ciągłą, co jest również odpowiedzią władz uczelni na postanowienia Ustawy nakazującej wszystkim uczelniom w kraju podjęcie badań losów absolwentów.

Z Raportu z badań przeprowadzonych przez Biuro Promocji i Karier i opublikowanego pt.: *„Losy zawodowe absolwentów Uniwersytetu Pedagogicznego - rocznik 2010/2011”* wynika, iż 17% absolwentów (253 osoby) Wydziału Filologicznego wzięło udział we wspomnianym badaniu. Wynika z nich, iż większość absolwentów „dobrze” (38%) i „średnio” (30%) ocenia spełnienie swoich oczekiwań poprzez skończone studia. „Bardzo dobrze” i „doskonale” - 16%, a „słabo” i „źle” też 16%. Blisko połowa, bo 49% badanych uważa, iż studia „dobrze” przygotowały ich do pracy, ale aż 40% absolwentów uważa, że „raczej nie” (32%) i „zdecydowanie nie” (8%). Należy też podkreślić, iż 41% badanych absolwentów uważa, że ukończone studia „raczej nie” dają im dobrych szans na rynku pracy. Aż 35% absolwentów Wydziału Filologicznego, z perspektywy czasu nie wybrałoby tego samego kierunku studiów. Przyczynami takiego stanu rzeczy jest przede wszystkim to, że:

- oferta rynku pracy dla absolwentów tego kierunku jest mało atrakcyjna - 60%,
- program kształcenia nie spełnił ich oczekiwań – 27%.

Aż 20% badanych absolwentów ocenianego Wydziału poszukuje pracy, 47% absolwentów podjęło zatrudnienie, ale, jedynie 43% w zawodzie zgodnym z kierunkiem kształcenia.

Wszystkie powyższe dane powinny wskazywać Władzom Uczelni strategiczne kierunki rozwoju i zmian programowych. Podczas wizytacji śladów wpływu powyższych analiz na jakość kształcenia nie zaobserwowano. Również w trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA studenci stwierdzili, że zdają sobie sprawę, że na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie prowadzone są tego typu badania, natomiast nie wiedzą w jakim konkretnie celu. Aby poprawić procentowego udziału zwrotów z prowadzonych badań należałoby zwiększyć świadomość studentów o znaczeniu tego rodzaju aktywności Uczelni.

Uzupełnienie informacji o absolwentach, ale już o charakterze nieformalnym, stanowią podtrzymywane kontakty nieformalne absolwentów z kadrą Wydziału Filologicznego lub przez pracodawców współpracujących z jednostkami Wydziału, a zatrudniających absolwentów. Większość absolwentów ostatnich lat zasiłiło kadrę Instytutu Filologii Angielskiej.

d) monitorowanie i okresowe przeglądy programów kształcenia,

Monitorowanie i okresowe przeglądy programów kształcenia ma w ocenianym Wydziale długą tradycję i jest ciągle modyfikowane. Uchwała Senatu z dn. 20 grudnia 1999 r. w sprawie zarysu systemu stymulacji i badania jakości kształcenia przewidywała powołanie interdyscyplinarnych komisji programowych dokonujących oceny wartości merytorycznej i dydaktycznej programów kształcenia. Obecnie dokonywanie przeglądów programów odbywa się na mocy Zarządzenie Rektora Nr R 25/2009 z dn. 30 listopada 2009 r. w sprawie wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia, które zakłada, iż Rady Instytutów/Katedry, co najmniej raz w roku, dokonują przeglądów planów studiów w tym kwalifikacji absolwenta, kart kursów i punktów ECTS pod kątem zgodności z obowiązującym stanem prawnym w celu doskonalenia treści programowych i dostosowania do aktualnych warunków ekonomicznych i społecznych.

Nowa procedura, która będzie obowiązywała od 1 października 2013 roku określona Zarządzeniem Rektora R/Z.0201-8/2013 z dn. 15 kwietnia 2013 r. w sprawie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz Załącznikiem nr 3 i nr 4 do tego Zarządzenia, przewiduje większą rolę Kierunkowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia w zakresie monitorowania i okresowych przeglądów programów kształcenia. Przewiduje ona, iż Kierunkowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia oceniają na bieżąco program kształcenia i składają raport na zakończenie cyklu do Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, wypełniając arkusze ocen programów kształcenia (wzory raportu i arkusza oceny są wystandaryzowane i stanowią załączniki do tego zarządzenia).

Ewolucja procedur w zakresie monitorowania i okresowych przeglądów programów kształcenia świadczy o ciągłej pracy nad systemem jakości kształcenia i świadomości zmian zachodzących w tym zakresie. Niepokoić może jedynie fakt, iż zachodzą one na poziomie Uczelni, a na szczeblu Wydziału są one słabo widoczne.

W trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA studenci stwierdzili, że głównym miejscem, w którym mogą wypowiedzieć się na ich temat jest ankieta ewaluacyjna pracowników. W trakcie jej wypełniania studenci mają możliwość oceny planu studiów w rubryce „inne uwagi”. Dodatkowo reprezentanci studentów mogą zgłaszać swoje uwagi i proponować ewentualne zmiany w komisji ds. jakości kształcenia. Na wizytowanym Wydziale Samorząd Studentów ma możliwość współtworzenia programów kształcenia oraz w

odpowiedni sposób je opiniuje. Przedstawiane przez Władze Wydziału koncepcje są przedkładane przedstawicielom studentów z odpowiednim wyprzedzeniem, aby mieli czas na przeanalizowanie i przedyskutowanie ich w szerszym gronie osób zainteresowanych. Najczęściej stosowanym przez Wydziałowy Samorząd Studentów sposobem weryfikacji programów kształcenia są rozmowy z rówieśnikami oraz dyskusje na posiedzeniach Samorządu Studentów. Wówczas podczas dyskusji osoby mają możliwość zgłaszania uwag i sugestii. Samorząd Studentów przedstawione koncepcje najczęściej przedstawia w trakcie posiedzeń organów kolegialnych Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

Wszyscy dotychczas biorący udział w procesie monitorowania i przeglądów programu kształcenia interesariusze (głównie Komisje Programowe) wysoko oceniają skuteczność działań dotyczących tego procesu. Zespół oceniający podziela ten pogląd.

e) ocenę zasad oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy oraz weryfikację efektów ich kształcenia,

Zasady oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych określają kolejno Regulamin Studiów (§20-22), Regulamin Studiów Doktoranckich oraz Regulamin Studiów Podyplomowych (§ 20-25). Weryfikacja efektów kształcenia zaś ustalana jest w postaci kryteriów zaliczeń i egzaminacyjnych określonych w kartach przedmiotów i odbywa się całorocznie. Przekazywana ona jest studentom i doktorantom na pierwszych zajęciach.

W trakcie rozmowy Zespołu oceniającego PKA ze studentami stwierdzono, że najczęściej wymienianymi sposobami weryfikacji zakładanych efektów kształcenia są kolokwia, egzaminy oraz referaty. Studenci najczęściej wyrażają swoją opinię na ten temat w trakcie oceny ewaluacyjnej nauczycieli akademickich, która przeprowadzana jest raz na semestr.

Z wyników tej ankietyzacji wynika, że studenci oceniani są sprawiedliwie. Niepokojący jest fakt, że studenci nie znają wyników tych ankiet, a dodatkowo wizytowana jednostka nie przeprowadza podsumowania zbiorczego, aby wyciągnąć wnioski z prowadzonych badań.

Dodatkowym sposobem na weryfikację efektów kształcenia są wspomniane już wcześniej badania losów absolwenta oraz opinie pracodawców po przeprowadzonych praktykach. Biuro Karier, które jest bezpośrednio odpowiedzialne za całą procedurę przeprowadzania badań, przygotowuje na koniec roku raport podsumowujący. Przekazywany jest on wówczas do Władz wizytowanej jednostki, które później przekazują go do Zespołów kierunkowych ds. Jakości Kształcenia.

Dodatkowym sposobem na weryfikację efektów kształcenia są praktyki zawodowe, które każdy student zobligowanym jest odbyć. Wizytowana jednostka posiada dzienniki praktyk, w których studenci robią podsumowanie prowadzonych czynności w ich trakcie, natomiast wizytowana jednostka w żaden sposób nie weryfikuje ich, aby w ten sposób wyciągnąć wnioski. Jedynym sposobem na weryfikację efektów kształcenia za pomocą praktyk studenckich są nieformalne spotkania kadry naukowo-dydaktycznej z pracodawcami.

Zasady oceniania oraz weryfikacja efektów kształcenia doktorantów zostały określone w Regulaminie studiów doktoranckich Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (Zarządzenie Rektora Nr R/Z.0201-15/2012 z dnia 11 kwietnia 2012 r.) oraz planie i programie studiów doktoranckich, które zostały zatwierdzone w porozumieniu z Samorządem Doktorantów. Jednak z rozmowy Zespołu oceniającego PKA z doktorantami wynika, że plan i program SD prowadzonych na Wydziale nie był z nimi konsultowany (ocena wspomnianego planu i programu SD odbyła się jedynie na szczeblu

Ogólnouczelnianego Samorządu Doktorantów). Zasady zaliczania przedmiotów objętych planem i programem studiów doktoranckich podawane są na pierwszych zajęciach.

Z rozmowy Zespołu oceniającego PKA z doktorantami wynika, że dotychczas stosowane zasady oceniania oraz weryfikacji efektów kształcenia nie są w pełni dla nich odpowiednie. Na Wydziale nie ma zatwierdzonego wzoru rocznego sprawozdania doktorantów. Doktoranci nie mają także obowiązku do wspomnianego sprawozdania dołączać dokumentów poświadczających zawarte w nim dane (kopii publikacji naukowych, certyfikatów uczestnictwa w konferencji etc.). Z rozmowy z przedstawicielem Uczelnianego Samorządu Doktorantów wynika, że na spotkaniu z Kierownikami Studiów Doktoranckich oraz Prorektorem ds. Studenckich problem braku wzoru rocznego sprawozdania doktorantów został zgłoszony. Wynikiem spotkania jest Decyzja Nr RO/D.0201-14/2013 Prorektora ds. Studenckich Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących kryteriów przyznawania stypendiów dla najlepszych doktorantów oraz stypendiów doktoranckich z dotacji projakościowej, która ma obowiązywać od 1 października 2013 r. Wzór sprawozdania został jednak zatwierdzony tylko jako kryterium przyznawania środków finansowych. Opisana sytuacja świadczy, że na Wydziale nie ma odpowiednio funkcjonujących mechanizmów umożliwiających ocenę stosowanych zasad oceniania i weryfikacji efektów kształcenia z udziałem doktorantów.

Podsumowując, można stwierdzić, iż zasady oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych są zróżnicowane i różnie oceniane przez interesariuszy wewnętrznych, których dotyczą. Zasady i procedury oceniania studentów określone zostały w sposób jasny i prosty. W większości zasady i procedury oceniania odnoszą się do weryfikacji efektów kształcenia. Słabiej wypada ocena zasad i procedur oceniania na studiach doktoranckich. Zespół oceniający sugeruje poprawę sytuacji w tym zakresie.

Ocena zasad oceniania odbywa się głównie poprzez tradycyjne struktury Katedr i Instytutów oraz Rady Programowe. Jest ona jednak trudna do oceny ponieważ, Zespołowi Oceniającemu nie zostały przedstawione żadne przejawy takich działań.

f) ocenę jakości kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, w tym także przez studentów, doktorantów i słuchaczy, oraz realizowanej polityki kadrowej,

Ocena jakości kadry prowadzącej proces kształcenia odbywa się obecnie na podstawie Zarządzenia Rektora Nr R 25/2009 z dn. 30 listopada 2009 r. w sprawie wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia, Załącznik nr 2 do tego Zarządzenia określającego Zasady i standaryzacja kryteriów oceny pracowników UP w Krakowie oraz Aneksu do tego Zarządzenia nr z dn. 26 lutego 2013 r. i polega na:

- ocenie okresowej pracownika naukowo-dydaktycznego/dydaktycznego,
- hospitacjach,
- ankietach oceniających nauczycieli akademickich przez studentów.

Ocenie okresowej podlegają wszyscy pracownicy naukowcy, samodzielni i niesamodzielni. Pracownik samodzielny dokonuje samooceny zgodnie z kryteriami podanymi w arkuszu oceny. Samoocena wymaga weryfikacji ze strony bezpośredniego zwierzchnika i Rady Instytutu.

Pracownik niesamodzielny oceniany jest na podstawie tych samych kryteriów przez bezpośredniego zwierzchnika; ocena ta wymaga weryfikacji ze strony Rady Instytutu. Pracownik może odwołać się od oceny. Oceny odbywają się z zachowaniem terminów ustawowych.

Od 1 października 2013 roku obowiązywać będzie nowa procedura oceny, co świadczy o ciągłym doskonaleniu procedur dotyczących jakości kształcenia. Procedura obejmowała będzie cztery ścieżki:

- 1) indywidualną ocenę dorobku pracownika;
- 2) ocenę naukometryczną, której efektem jest stworzenie listy rangowej wyłaniającej grupę najlepszych pracowników (15%), którzy zostaną (od października 2013 r.) honorowani dodatkowym wynagrodzeniem;
- 3) procedurę pośrednią – polegającą na analizie wyników procesu parametryzacji Wydziału, której dokonuje Dziekan we współpracy z Wydziałowym Pełnomocnikiem ds. Nauki;
- 4) procedurę pośrednią – polegającą na analizie procesu kategoryzacji, której dokonuje Dziekan we współpracy z Wydziałowym Pełnomocnikiem ds. Nauki.

Ocena pracowników wspierających proces kształcenia - pracowników administracji odbywa się na podstawie Zarządzenia Kanclerza nr KU/Z.0201-2/12 z dn. 20 listopada 2012 w sprawie wprowadzenia regulaminu przeprowadzania ocen okresowych pracowników administracji Uczelni.

W trakcie spotkania studenci wypowiedzieli się bardzo pozytywnie na temat kadry dydaktycznej. Podkreślali, że relacje panujące pomiędzy nimi, a nauczycielami są bardzo partnerskie. Jednak z przedstawionych dokumentów wynika, że studenci w niewielkim stopniu uczestniczą w ankietyzacji zajęć, która odbywa się raz w semestrze. Po zakończeniu całego procesu, sporządzany jest raport, który trafia do Władz Wydziału. Podczas spotkania zespołu oceniającego PKA ze studentami stwierdzono, że mała aktywność w tym obszarze wynika z braku zainteresowania studentów tym aspektem. Problematyczną kwestią jest fakt, że na podstawie prowadzonej ankietyzacji nie formułowane są zalecenia, ani przesłanki, które mogłyby usprawnić cały proces.

Doktoranci i słuchacze studiów podyplomowych są objęci uczelnianą ankietą ewaluacyjną, oceniając w niej efekty kształcenia i kadrę prowadzącą zajęcia. Z rozmowy Zespołu oceniającego PKA z doktorantami wynika, że wysoko oceniają jakość kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia. Na Uczelni prowadzone są badania ankietowe, oceniające zajęcia dydaktyczne na studiach doktoranckich. Ankieta, wypełniana anonimowo, zawiera pytania dotyczące m. in. jasności przedstawienia materiału, poziomu merytorycznego zajęć, nastawienia prowadzącego do słuchaczy, obowiązkowości prowadzącego zajęcia, oraz ogólnego zadowolenia z zajęć. Z rozmowy Zespołu oceniającego PKA z doktorantami wynika, że widzą oni zasadność prowadzenia ankietyzacji jednak nie otrzymują oni informacji zwrotnej w związku z wypełnianymi ankietami. Natomiast rozmowa z Kierownikiem SD wykazała, że opinia doktorantów brana jest pod uwagę przy obsadzie przedmiotów w kolejnym roku akademickim.

Zajęcia na studiach doktoranckich i podyplomowych nie są hospitowane, hospitacji podlegają natomiast zajęcia prowadzone przez doktorantów. Studenci, z którymi doktoranci prowadzą zajęcia dydaktyczne, nie wypełniają ankiet ewaluacyjnych. Z rozmowy z doktorantami wynika, iż nieliczni z nich na własny użytek przygotowują autorskie ankiety mające na celu ocenę prowadzonej przez nich dydaktyki. Zajęcia prowadzone przez doktorantów są wrywkowo hospitowane przez Kierownika Studiów Doktoranckich (SD), Opiekuna SD z zakresu literaturoznawstwa (od br. akademickiego) oraz opiekunów naukowych/promotorów, zaś wyniki hospitacji każdorazowo omawiane z doktorantem. Ocena zajęć prowadzonych przez doktorantów nie jest zatem kompleksowa, gdyż nie uwzględnia opinii studentów.

g) ocenę poziomu naukowego jednostki,

Badania naukowe prowadzone przez pracowników Wydziału Filologicznego UP w Krakowie zbieżne są z obszarem, do którego zostały przyporządkowane prowadzone przez Wydział kierunki kształcenia. Wydział nie określił priorytetowych kierunków rozwoju działalności naukowej.

Ocena działalności naukowej kadry akademickiej Wydziału jest elementem okresowej oceny nauczycieli akademickich. Poziom działalności naukowej Wydziału należy ocenić jako wysoki.

Jednym z problemów w zakresie osiągnięcia spójności obszaru wiedzy i z prowadzonym kształceniem może być określenie zasad umożliwiających osiągnięcie synergii wyników badań naukowych z określonymi w strategii kierunkami rozwoju oferty dydaktycznej. Nieodzownym instrumentem, który stworzyć powinny władze Wydziału winien być mechanizm korygowania oferty dydaktycznej wraz z rozwojem badań naukowych.

h) ocenę zasobów materialnych, w tym infrastrukturę dydaktyczną i naukową, a także środki wsparcia dla studentów,

Ocena zasobów materialnych Uczelni została uwzględniona w wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia i określona Zarządzeniem Rektora Nr R 25/2009 z dn. 30 listopada 2009 r. w sprawie wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia. W zarządzeniu zawarta jest dyspozycja o okresowym przeglądzie infrastruktury i analizie parametrów ilościowych, w szczególności powierzchni sal dydaktycznych przypadających na jednego studenta na Wydziale/Instytucie, liczba studentów przypadających na jedno stanowisko komputerowe, zasoby biblioteczne.

Z przedstawionych dokumentów wynika, że studenci nie mają przygotowanej ankiety ukierunkowanej na ocenę tego obszaru. Jediną możliwością, gdzie mogą na ten temat wypowiedzieć jest ogólna ankietyzacja w części „inne uwagi”. Zdaniem studentów Władze wizytowanej jednostki starają się zapewnić najbardziej nowoczesny sprzęt, aby zapewnić odpowiednie warunki do realizacji procesu kształcenia.

Wizytowany Wydział Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie co roku powołuje opiekuna, który wybierany jest spośród wykładowców. Jego głównym zadaniem jest pomoc studentom szczególnie na pierwszym roku, kiedy rozpoczyna się proces kształcenia. Ponadto każdy z prowadzących prowadzi konsultacje. W trakcie spotkań ze studentami prowadzone są dyskusje czy studenci są zadowoleni z całego systemu zapewniania jakości i co należałoby poprawić. Zdaniem studentów warto byłoby stworzyć osobną ankietę, która byłaby ukierunkowana na ocenę infrastruktury dydaktycznej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Mogłaby ona być gwarantem lepszego monitoringu tego obszaru na Uczelni.

Doktoranci bardzo dobrze oceniają dostęp do Biblioteki Głównej, Biblioteki Uniwersytetu Jagiellońskiego, bibliotek instytutowych oraz baz pełnotekstowych na takich samych zasadach jak pracownicy naukowo-dydaktyczni. Wizytowana jednostka zapewnia także większości doktorantów odpowiednie wsparcie finansowe jak i naukowe w trakcie wykonywanych badań w celu przygotowania rozprawy doktorskiej. Opiekun naukowy doktoranta powoływany jest na I roku studiów doktoranckich. Obsługą administracyjną doktorantów zajmują się wyznaczone do tego pracowniczki Dziekanatu, do których mogą kierować pytania związane z pomocą administracyjną, prawną czy socjalną. W ocenie zasobów materialnych opinia doktorantów nie jest jednak brana pod uwagę. Z rozmowy z doktorantami wynika, że ponad rok temu zgłosili Dziekanowi Wydziału potrzebę posiadania

wspólnego pokoju doktoranta (na wzór pokoju dla asystentów), jednak do tej pory w opisanej sytuacji nic się nie zmieniło.

i) funkcjonowanie systemu informacyjnego, tj. sposobu gromadzenia, analizowania i wykorzystywania stosownych informacji w zapewnieniu jakości kształcenia,

Informacje na temat jakości kształcenia przedstawiane są na posiedzeniach Rady Wydziału, brak jest natomiast tych dotyczących przeprowadzonych analiz jakościowych i ich skutków.

Można stwierdzić, że na Wydziale brak jest jednolitego systemu informacyjnego, który scalałby w jedną spójną całość działania związane z gromadzeniem, analizowaniem i wykorzystywaniem informacji dotyczących zapewniania jakości kształcenia. Studenci uczestniczą w procesie ankietyzacji, mają jednak ograniczony dostęp do pozyskanych w ten sposób informacji. Nie biorą udziału w analizowaniu i wykorzystywaniu informacji w dalszym procesie doskonalenia jakości kształcenia. Chcąc zachować dotychczasową formę badania opinii studenckiej stwierdza się potrzebę szerszego upublicznienia jego wyników.

W Uczelni funkcjonuje co prawda wewnętrzna sieć internetowa (Intranet), gdzie zamieszczane są wszystkie zarządzenia i wiele informacji, nie jest ona jednak powszechnie dostępna, w związku z czym jej ocena była utrudniona. Za istotną rekomendację w tym zakresie należy uznać stworzenie systemu informacyjnego obejmującego zbieranie, analizowanie i przetwarzanie informacji związanych z zapewnieniem jakości kształcenia.

j) publiczny dostęp do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów,

Aktualne informacje o programach kształcenia umieszczane są na stronach internetowych Wydziału (<http://filologia.up.krakow.pl/>) i poszczególnych instytutów. Zespół oceniający nie znalazł jednak powszechnego dostępu do informacji dotyczących efektów kształcenia. Zostały one udostępnione Zespołowi podczas wizytacji.

Narzędziem służącym do badania publicznego dostępu do aktualnych informacji jest ankieta ewaluacyjna nauczycieli akademickich, gdzie studenci mogą napisać czy dany pracownik prowadzący zajęcia przekazuje im obowiązujące sylabusy. Studenci są informowani na pierwszych zajęciach każdego przedmiotu o wymaganiach, jakie muszą spełnić, aby uzyskać zaliczenie. Osoby zainteresowane mogą również znaleźć informacje w gablotach umieszczonych w budynkach oraz dziekanacie, a także na stronie internetowej uczelni. Wizytowana jednostka obecnie wprowadza system informatyczny do obsługi dydaktyki, który zdaniem studentów zapewni lepszy dostęp do informacji dydaktycznej.

W przypadku studiów doktoranckich i podyplomowych dostęp do tych informacji jest ograniczony, na stronie internetowej Wydziału są bowiem zamieszczone jedynie plany studiów, brak natomiast ich programów i sylabusów do poszczególnych przedmiotów. Badanie dostępności doktorantów do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programie studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów nie jest proceduralnie objęte WSZJK.

Informacje dotyczące rekrutacji, organizacji, programu i toku studiów, praw i obowiązków uczestnika studiów doktoranckich, nadzoru nad studiami doktoranckimi, opieki merytorycznej, kompetencji Kierownika SD i Opiekunów Studiów w danej dyscyplinie dostępne są w Regulaminie studiów doktoranckich. Efekty kształcenia na studiach

doktoranckich opublikowane są na stronie internetowej Wydziału i dotyczą wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych i społecznych.

Z rozmowy Zespołu oceniającego PKA z doktorantami wynika, że szczegółowe informacje związane z organizacją i tokiem studiów nie dla wszystkich są odpowiednie. Na spotkaniu z Kierownikiem SD, które odbywa się na I roku studiów, brakuje im informacji merytorycznych związanych z tokiem studiów.

Doktoranci nie mają także założonego konta poczty internetowej w domenie Uczelni, w związku z czym wiele ważnych informacji z życia Uczelni do nich nie dociera. Z rozmowy Zespołu oceniającego PKA z doktorantami wynika także, że Wydział nie posiada danych kontaktowych do znacznej z nich części, co znacznie utrudnia przepływ informacji. Dodatkowo na stronach internetowych Instytutów, w których doktoranci prowadzą zajęcia, brak jest zamieszczonych ich danych kontaktowych. Skutkuje to utrudnieniem kontaktu studentów z doktorantami. Powyższe problemy zostały zgłoszone Dziekanowi Wydziału. Również w tych kwestiach doktoranci nie zauważyli poprawy.

3) jednostka dokonuje systematycznej oceny efektywności wewnętrznego systemu zapewniania jakości, a jej wyniki wykorzystuje do doskonalenia polityki zapewniania jakości i budowy kultury jakości kształcenia.

Z ewolucji systemu zarządzania jakością kształcenia (przedstawionej w punkcie 8 oraz załączniku nr 4) na Wydziale Filologicznym UP w Krakowie wynika, iż jednostka dokonuje oceny efektywności systemu zapewniania jakości. Stan tej oceny nie jest jednak równomierny dla wszystkich elementów konstytuujących system.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia na ocenianym Wydziale można ocenić jako dość skuteczny i dość kompleksowy. Opisano powyżej pewne luki w działaniu tego systemu dotyczące szczególnie Studiów Doktoranckich.

Procedury wypracowane są w większości na poziomie Uczelni i tam podlegają ocenie oraz zmianom. Na poziomie Wydziału opierają się w większości na tradycyjnych strukturach Wydziału, głównie w oparciu o Instytuty i Katedry oraz na tradycji akademickiej. Trudno jest jednak ocenić jest całkowicie efektywność systemu ponieważ brak jest ostatecznych analiz, raportów i działań naprawczych z nich wynikających.

Dotychczasowe metody monitorowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia opierały się na analizie ankiet studentów i ocen nauczycieli akademickich, a także monitorowaniu procesu kształcenia poprzez prowadzenie hospitacji i procedur dyplomowania. Obecnie Wydział opracował znacznie bardziej złożone metody i procedury oceny jakości kształcenia, które są na etapie wdrażania. Efektywność oceny doskonalenia systemu należy ocenić jako dobrą.

Załącznik nr 4 Funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1) Istniejąca struktura systemu zapewniania jakości kształcenia na ocenianym Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Pedagogicznego jest wynikiem działań podejmowanych od 1999 roku. W zasadzie struktura ta obecnie zawiera wszystkie podstawowe elementy niezbędne

do budowania systemu jakości kształcenia. W aspekcie podejmowania decyzji struktura ta jest wyraźnie scentralizowana i system tworzony jest głównie w konsekwencji uregulowań powstających na poziomie Uczelni. Struktura Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia ocenianego Wydziału jest w części operacyjnej wyraźnie zdecentralizowana na poziom Instytutów/Katedr i obserwuje się na tym poziomie dość duże zróżnicowanie w tworzeniu wewnątrzinstytutowych systemów zapewniania jakości kształcenia pomiędzy trzema istniejącymi na Wydziale Instytutami. W działaniach tych najbardziej widoczne efekty widać w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa. Brak jest w pełni wypracowanych narzędzi i procedur, które pozwalałyby kształtować władzom Wydziału decyzje w zakresie zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia, których merytorycznymi czy metodycznymi inspiratorami byłoby interesariusze zewnętrzni. Niesatysfakcjonujący jest także zakres i metodyka badania rynku pracy, choć władze Uczelni podjęły już pewne działania w tym zakresie.

2) Wewnętrzne procedury zapewniające jakość kształcenia na Wydziale Filologicznym UP w Krakowie wynikają z zapisów i uregulowań uczelnianych. Na szczeblu Wydziału nie ma bardziej szczegółowych normowań w tym zakresie. Wdrażany system zapewnienia jakości wymaga w chwili obecnej doskonalenia oraz częściowego rozszerzenia na studia doktoranckie i podyplomowe. Zespół oceniający postuluje udoskonalenie procedury hospitacji i ankietyzacji, monitorowania programów, przyspieszenie prac nad badaniami losów absolwentów oraz przegląd metod weryfikacji i zapisu efektów kształcenia wprowadzonych w ramach działań związanych z KRK.

3) Wydział nie podjął jeszcze w pełni wykształconych badań dotyczących określenia efektywności Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Dużym wyzwaniem pozostają także nie do końca skutecznie i efektywnie funkcjonujące jego składniki, zwłaszcza te, które mają za zadanie weryfikację stwierdzonych niesprawności.

3. Spójność stosowanego w jednostce opisu celów i efektów kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich i podyplomowych oraz sprawność i wiarygodność systemu weryfikującego i potwierdzającego ich osiągnięcie.

1) Jednostka w wyniku kształcenia na studiach doktoranckich, zapewnia uzyskanie efektów kształcenia właściwych dla obszaru badawczego, którego dotyczą oraz umożliwia uzyskanie stopnia naukowego doktora,

Na Wydziale Filologicznym UP realizowane są studia doktoranckie w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa. Obecnie obowiązują dwa programy tych studiów: rok II, III i IV realizuje stary program obejmujący 405 godzin zajęć, w tym 120 godzin zajęć dydaktycznych prowadzonych przez doktorantów. Jest to program minimalistyczny, ograniczony do kilku przedmiotów obowiązkowych i trzech fakultatywnych, niedostosowany do KRK i nieoperujący ECTS. Od roku 2012/2013 obowiązuje nowy program SD, w którym liczba godzin zajęć została niemal podwojona (do 710 godzin) – w programie tym właściwie zastosowano KRK i ECTS. Znalazły się w nim wspólne dla specjalności literaturoznawczej i językoznawczej obowiązkowe przedmioty ogólnohumanistyczne, umożliwiające doktorantom zdobycie zaawansowanej wiedzy dotyczącej osiągnięć w obszarze prowadzonych badań naukowych, a także przedmioty fakultatywne rozwijające wiedzę doktorantów w wybranych przez nich dziedzinach i dyscyplinach nauk humanistycznych. Nowy program SD oferuje zajęcia rozwijające umiejętności z zakresu metodyki i metodologii

prowadzenia badań naukowych - również w nowej technologicznej rzeczywistości (*Metodologia badań literackich/językoznawczych; Problemy badań naukowych literackich/językoznawczych; Internetowy warsztat badacza; Propedeutyka organizacji badań naukowych-warsztat badacza, finansowanie nauki*), a także podejmujące problematykę działalności naukowo-badawczej i społecznej roli uczonego (*Uniwersytet – nauka – badacz, etos pracy naukowej; Zagadnienia etyczno-prawne pracy badawczej z elementami prawa autorskiego*). Sporo godzin zajmują w tym programie takie zajęcia fakultatywne, w czasie których doktorant ma możliwość indywidualnego kontaktu ze swym opiekunem naukowym oraz innymi mistrzami, wybitnymi przedstawicielami humanistyki, a także prezentować i poddawać dyskusji własne dokonania naukowe (otwarte seminaria, wykłady mistrzowskie, konwersatoria, punktowany udział w życiu naukowym). Dobór przedmiotów fakultatywnych należy uznać za właściwy dla realizacji efektów kształcenia, nakierowany jest bowiem na indywidualizację tego kształcenia i rozwijanie myślowej i badawczej samodzielności doktorantów, umożliwia im szeroki kontakt z osiągnięciami współczesnej humanistyki. W programie studiów doktoranckich są też przedmioty pozwalające doktorantom na rozwijanie ich kompetencji dydaktycznych (*Dydaktyka szkoły wyższej, Pragmatyka dydaktyki uniwersyteckiej*). Program studiów doktoranckich uwzględnia zajęcia dydaktyczne prowadzone przez doktorantów i są one hospitowane.

Tak skonstruowany program studiów doktoranckich umożliwia osiągnięcie założonych efektów kształcenia i dobrze przygotowuje doktorantów do pracy badawczej. Wydaje się jednak, na co zresztą zwracali uwagę również doktoranci na spotkaniu z Zespołem oceniającym, że program ten wydaje się zbyt obszerny (710 godzin zajęć dydaktycznych), zważywszy zwłaszcza na fakt, że ze względu na ograniczoną liczbę stypendiów większość doktorantów podejmuje pracę zarobkową. Kierownictwo SD rozważa potrzebę ograniczenia wymiaru godzin zajęć dydaktycznych na SD od roku akademickiego 2014/2015. Zwraca także uwagę niewielka liczba (cztery) założonych w programie SD efektów kształcenia w zakresie wiedzy – analiza programu i treści kształcenia poszczególnych przedmiotów dowodzi, że realizacja tego programu umożliwia osiągnięcie większej liczby tych efektów.

Wydział Filologiczny skutecznie zapewnia swym doktorantom możliwość przygotowania publikacji naukowych, czego dowodem jest duża liczba (225) ich tekstów zamieszczonych w czasopismach z listy MNiSW, monografiach, pracach zbiorowych, tomach pokonferencyjnych, a także recenzji w lokalnych i krajowych pismach. Doktoranci publikują w instytutowych, wydziałowych i uczelnianych czasopismach naukowych - cały tom *Annales Universitatis Pedagogicae Cracoviensis* (2012) złożony został z ich tekstów. Na Wydziale w ramach badań statutowych został utworzony fundusz przeznaczony na finansowanie doktoranckich publikacji. Doktoranci na spotkaniu z Zespołem oceniającym stwierdzili, że mają wszechstronne wsparcie merytoryczne ze strony opiekunów naukowych, którzy czytają i korygują ich teksty przeznaczone do publikacji lub wygłoszenia na konferencji, oceniają poprawność stawianych w nich tez i wniosków, często inspirują kierunki poszukiwań badawczych. Znaczna aktywność doktorantów Wydziału w organizowaniu środowiskowych i współorganizowaniu krajowych konferencji naukowych oraz liczne wystąpienia na takich konferencjach również przekładają się na liczbę ich naukowych publikacji. Pomocy w przygotowaniu tych publikacji służy włączenie do nowego programu SD takich przedmiotów, jak *Dyskurs naukowy* oraz *Pragmatyka tekstu naukowego*.

Doktoranci brali także udział w projekcie finansowanym przez Unię Europejską, dotyczącym „Modernizacji Szkół Zawodowych”. Elementem projektu było przygotowanie i poprowadzenie lekcji w szkole. Doktoranci wizytowanej jednostki mieli także możliwość

udziału m. in. w Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Ameryka Milosza”. Uczestniczyli także w organizacji Konferencji Naukowej „Kiedy przekraczanie granic pozwala myśleć inaczej – M. Curie- Skłodowska”, w ramach której pomogli zorganizować warsztaty na temat działań transgresyjnych i nowoczesnego wzoru kobiety – uczoney. Z inicjatywy doktorantów IV roku SD w 2012 r. zostały zorganizowane warsztaty dla studentów „Problematyka Genderowa”. Warto też wspomnieć, że doktorantka Wydziału pracuje w Śródmiejskim Ośrodku Kultury w Krakowie, co zaowocowało zorganizowaniem 4 konferencji oraz publikacjami pokonferencyjnymi. Informacje na temat możliwości udziału w konferencjach doktoranci uzyskują od Kierownika SD oraz swoich opiekunów naukowych/promotorów. We współpracy z UJ Wydział organizuje tzw. Transdyscyplinarną Szkołę Letnią, o charakterze ogólnopolskim. W tym roku odbędzie się już III edycja Szkoły. Co roku do udziału w Szkole, jako wyraz nagrody za aktywność badawczą, delegowanych jest 4 doktorantów Wydziału.

Zajęcia na studiach doktoranckich prowadzą wyłącznie samodzielni pracownicy naukowci. Kryteria doboru nauczycieli akademickich to wysokie kompetencje merytoryczne i dydaktyczne, zgodność specjalności naukowej i dorobku z treściami prowadzonych zajęć, założonymi efektami kształcenia i zainteresowaniami badawczymi doktorantów, współpraca z uznanymi, polskimi i zagranicznymi, ośrodkami naukowymi, co zapewnia także doktorantom kontakt z najnowszymi tendencjami i osiągnięciami współczesnej humanistyki. W sytuacji, gdy podjęty przez doktoranta temat dysertacji wykracza poza zainteresowanie i kompetencje pracowników Wydziału, jednostka korzysta z pomocy specjalistów z innych uczelni (najczęściej Uniwersytetu Jagiellońskiego).

Studenci na spotkaniu z Zespołem oceniającym potwierdzili najwyższe kompetencje merytoryczne, umiejętności dydaktyczne i pozytywne cechy osobowościowe nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na studiach doktoranckich, mają zresztą możliwość ich oceny w regularnie przeprowadzanych ankietach ewaluacyjnych, a także w odbywanej raz w roku indywidualnej rozmowie z kierownikiem SD. Stwierdzili też, że ich uwagi są respektowane przy obsadzie zajęć w kolejnym roku akademickim. Zajęcia prowadzone na studiach doktoranckich nie są hospitowane.

2) *jednostka zapewnia efekty kształcenia na studiach podyplomowych zgodne z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców oraz umożliwiające nabycie uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy,*

Na Wydziale Filologicznym UP prowadzone są obecnie studia podyplomowe na pięciu kierunkach: *Nauczanie języka polskiego jako obcego, Logopedia, Wczesna interwencja logopedyczna i terapeutyczna – wczesne wspomaganie rozwoju dziecka, Bibliotekoznawstwo i informacja naukowa* (wszystkie cztery to studia kwalifikacyjne) oraz *Edytorstwo* (studia doskonalące). Od nowego roku akademickiego rusza kolejna edycja dwóch doskonalących kierunków: *Technologiczne aspekty przetwarzania języka naturalnego* (studia realizowane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz - unikalnych w skali kraju - studiów podyplomowych *Romowie w Polsce – historia, prawo, kultura, stereotypy etniczne* (finansowanych z dotacji Ministerstwa Cyfryzacji).

Analiza programów prowadzonych obecnie studiów podyplomowych oraz założonych dla nich efektów kształcenia pozwala stwierdzić, że studia te umożliwiają nabycie uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy. Absolwent *Nauczania języka polskiego jako obcego* zdobywa uprawnienia glottodydaktyka, absolwent *Logopedii* – do objęcia stanowiska nauczyciela logopedy, absolwent *Bibliotekoznawstwa i*

informacji naukowej - do pracy w bibliotece szkolnej lub bibliotece prowadzonej przez inne placówki oświatowe podległe MEN, absolwent *Wczesnej interwencji logopedycznej i terapeutycznej* - do pracy w placówkach wczesnej interwencji terapeutycznej, wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka; absolwent doskonalących studiów w zakresie *edytorstwa* jest przygotowany do zawodu wydawcy tekstów naukowych, literackich i użytkowych.

Programy i efekty kształcenia na wszystkich typach studiów podyplomowych dostosowane są do wymagań pracodawców i potrzeb rynku pracy, rozpoznawanych w sposób nieformalny, lecz skuteczny. Służą temu przede wszystkim nieoficjalne, lecz intensywne kontakty z osobami przyjmującymi słuchaczy studiów podyplomowych na praktyki w rozmaitych instytucjach, rozmowy z kierownikami lokalnych placówek społeczno-kulturalnych, zwłaszcza oświatowych, prywatnych i publicznych przychodni itp. Sygnałem płynącym z rynku jest też pośrednio kierowanie przez władze małopolskich instytucji (szkół, bibliotek, wydawnictw, placówek kulturalnych) pracowników na prowadzone w ocenianej jednostce studia podyplomowe. Absolwenci tych studiów znajdują łatwo zatrudnienie w bibliotekach, redakcjach, a w przypadku *Logopedii* oraz *Wczesnej interwencji logopedycznej i terapeutycznej* - w powołanych przez Ministerstwo Oświaty w przedszkolach, szkołach, przychodniach, zespołach wczesnego wspomaganie - zapotrzebowanie na wykwalifikowanych pracowników jest tam ogromne. Słuchacze studiów podyplomowych na podstawie własnych obserwacji dowodzą, że ukończenie tych studiów na Wydziale Filologicznym UP znacznie zwiększa szanse ich absolwentów na rynku pracy.

Programy studiów podyplomowych oraz określone w nich efekty kształcenia nakierowane są na umożliwienie słuchaczom zdobycia przede wszystkim praktycznych umiejętności niezbędnych na rynku pracy. Dominowanie w tych programach przedmiotów praktycznych nad teoretycznymi służy osiągnięciu założonych efektów kształcenia i jest w opinii słuchaczy największym atutem tych studiów, dającym ich absolwentom przewagę nad uczestnikami podobnych studiów dyplomowych prowadzonych w innych uczelniach, o programie nasyconym przedmiotami rozwijającymi wiedzę teoretyczną. W związku z praktycznym nachyleniem programów studiów podyplomowych kadra prowadząca na nich zajęcia jest w dużej mierze złożona z doskonale wykwalifikowanych praktyków, od lat zatrudnianych na tych studiach na zasadzie umowy o dzieło. Podstawowym kryterium ich doboru jest zgodność ich kwalifikacji i umiejętności z założonymi dla konkretnych studiów podyplomowych efektów kształcenia. Na kierunku *Logopedia* wszyscy prowadzący – zarówno pracownicy Wydziału Filologicznego jak praktycy z zewnątrz – są czynnymi logopedami; są wśród nich także lekarze. Na kierunku *Edytorstwo* konieczność praktycznego nachylenia programu spowodowała rok temu zmianę koncepcji kształcenia i struktury kwalifikacji prowadzących – z trysemestralnych studiów o programie wypełnionym przedmiotami teoretycznymi powstały dwusemestralne studia z programem zdominowanym przez przedmioty praktyczne prowadzone przez doskonałych fachowców – praktyków. Także słuchacze Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej na spotkaniu z Zespołem oceniającym bardzo wysoko ocenili wpisana w program ich studiów konsekwentną implementację wiedzy teoretycznej w praktyce.

Zgromadzeni na spotkaniu z Zespołem oceniającym przedstawiciele słuchaczy studiów podyplomowych bardzo wysoko ocenili poziom merytoryczny zajęć zarówno teoretycznych jak praktycznych, kompetencje i życzliwość kadry, efekty kształcenia, których zdobycie te studia im zapewniają. Stwierdzili też, że liczba prowadzących zajęcia osób jak i czas trwania poszczególnych studiów podyplomowych umożliwiają im zdobycie określonych na wstępie efektów kształcenia.

Poszczególne jednostki realizujące ofertę Studiów Podyplomowych przygotowały plany i programy studiów odpowiadające wymaganiom organizacji zawodowych i pracodawców. Pełna oferta studiów znajduje się na stronach www. Znowelizowane programy w pełni pozwalają na nabycie zarówno nowych uprawnień, jak i doskonalenie warsztatu zawodowego z zakresu umiejętności niezbędnych na rynku pracy, zgodnych ze standardami wypracowanych sylwetek np. w porozumieniu z Polskim Towarzystwem Logopedycznym, Polskim Towarzystwem Komunikacji Społecznej, z pracownikami ośrodków terapeutyczno-edukacyjnych, Międzynarodowym Centrum Kształcenia Politechniki Krakowskiej, Stowarzyszeniem Romów w Krakowie oraz instytucjami rządowymi odpowiedzialnymi za współpracę z mniejszościami narodowymi. Wątpliwości Zespołu oceniającego wzbudziła jednak analiza programu studiów podyplomowych na kierunkach *Logopedia* oraz *Wczesna interwencja logopedyczna i terapeutyczna - wczesne wspomaganie rozwoju dziecka*. Założone dla tych kierunków efekty kształcenia mieszczą się w obszarze nauk humanistycznych, podczas gdy treści wielu przedmiotów objętych programem wykraczają poza ten obszar sytuując się w obszarze nauk medycznych i społecznych, a efekty kształcenia dla tych przedmiotów zostały sztucznie dostosowane do humanistycznych efektów obszarowych. Należałoby opisać te studia jako międzyobszarowe i w konsekwencji skorygować efekty kształcenia.

3) *wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania efektów kształcenia,*

Efekty kształcenia dla studiów doktoranckich zostały określone przez interesariuszy wewnętrznych (kierownictwo SD, kierowników katedr literaturoznawczych, językoznawczych i glottodydaktyki konsultujących program studiów, Radę Wydziału zatwierdzającą ten program). Z rozmowy Zespołu oceniającego PKA z Kierownikiem SD wynika, że plan Studiów doktoranckich obowiązujący od br. akademickiego był opiniowany przez ogólnouczelniany Zarząd Samorządu Doktorantów. W procesie określania efektów kształcenia przede wszystkim powinni brać udział doktoranci Wydziału, gdyż to do nich jest skierowana oferta dydaktyczna.

Efekty kształcenia na studiach podyplomowych są formalnie określane przez interesariuszy wewnętrznych: kierownictwo tych studiów, władze prowadzących je Instytutów, Rady Wydziału zatwierdzającej programy. Kierownicy studiów podyplomowych na spotkaniu z ZO wskazywali jednak liczne nieformalne sposoby włączania interesariuszy zewnętrznych w proces określania efektów kształcenia. Są to przede wszystkim rozmowy w trakcie spotkań i konferencji środowiskowych, rozmowy z absolwentami studiów podyplomowych, opinie opiekunów praktyk. W etapie planowania nowych kierunków prowadzone są nieoficjalne konsultacje z potencjalnymi pracodawcami przyszłych absolwentów. Większość osób prowadzących zajęcia na studiach podyplomowych określających w sylabusach efekty kształcenia dla swoich przedmiotów to czynni praktycy, co pozwala traktować ich jako interesariuszy zarówno wewnętrznych jak zewnętrznych. Także w procesie weryfikacji efektów kształcenia i ocenie jego jakości na studiach podyplomowych formalnie uczestniczą interesariusze wewnętrzni (prowadzący zajęcia wystawiający oceny, kierownictwo dokonujące hospitacji zajęć, słuchacze wypełniający ankiety ewaluacyjne – ci ostatni potwierdzili, że kilkakrotnie ich dyskusje z kierownictwem i prowadzącymi spowodowały w efekcie zmiany w programie), ale również – w sposób niesformalizowany – interesariusze zewnętrzni: opiekunowie praktyk, właściciele gabinetów współpracujących z Wydziałem, pośrednio także władze placówek kulturalno-oświatowych wysyłających

kolejnych pracowników na te studia. Prowadzone hospitacje i ewaluacja zajęć pozwalają na działania naprawcze, dostosowujące programy do oczekiwań słuchaczy i potrzeb rynku pracy kolejno uruchamianych edycji. Studia Podyplomowe realizowane w ramach projektów unijnych podlegają dodatkowej, szczegółowo przedstawionej w projekcie ewaluacji studiów. Obserwacje zarówno potrzeb rynku pracy oraz samych słuchaczy doprowadziło do zmian w treściach programowych bardziej teraz dostosowanych do oczekiwań zainteresowanych. Prowadzone konsultacje (a potwierdzone w drodze spotkań ze słuchaczami, opiekunami studiów, jaki i pracodawcami) nad zakładanymi, a potem osiąganymi efektami kształcenia i informacje pozyskane z ankiet ewaluacyjnych stają się impulsem do ich modyfikacji na drodze dostosowywania do zmieniających się potrzeb rynku pracy.

4) *jednostka stosuje system ECTS, w którym liczba punktów odpowiada nakładowi pracy doktoranta i słuchacza, adekwatny do osiągniętych efektów kształcenia,*

Na studiach doktoranckich realizujących nowy program zostały wprowadzone zasady KRK i ECTS i działają one w sposób właściwy. Zostały zredagowane sylabusy, punkty przydzielone poszczególnym przedmiotom są prawidłowo skorelowane z nakładem pracy i czasu doktoranta. Łączny wymiar punktów dla planu studiów doktoranckich, przygotowanego na podstawie KRK, wynosi 60 punktów ECTS.

Na studiach podyplomowych stosuje się zasady KRK i system ECTS, system ten nie został jednak wprowadzony w sposób prawidłowy, liczba ECTS w przypadku licznych przedmiotów nie odzwierciedla bowiem nakładu pracy i czasu słuchacza (np. na studiach *Edytorstwo przedmiotowi Edytorstwo naukowe* - 10 godzin wykładu, 25 godzin ćwiczeń - przyznano 8 punktów ECTS bez wiarygodnego uzasadnienia; na *Bibliotekoznawstwie i informacji naukowej* wykładowi *Historia książek i bibliotek* - 20 godzin - również przyznano 8 ECTS). Wątpliwości budzi także nadmiernie rozbudowana, nierealistyczna w zestawieniu z programem kształcenia i czasem trwania studiów, lista założonych efektów kształcenia dla niektórych studiów podyplomowych, zwłaszcza w zakresie wiedzy. Na przykład na dwusemestralnych studiach z zakresu edytorstwa założono realizację 29 efektów kształcenia, w tym po 12 z zakresu wiedzy i umiejętności), na czterosemestralnej *Logopedii* – 30 efektów kształcenia, w tym 14 z zakresu wiedzy, a na trzyletniej *Wczesnej interwencji logopedycznej i terapeutycznej* aż 96 efektów kształcenia. Dowodzi to niepełnego zrozumienia idei KRK. (Dla porównania – program czteroletnich studiów doktoranckich Wydziału Filologicznego zakłada realizację 15 efektów kształcenia, w tym 4 z zakresu wiedzy, co z kolei wydaje się założeniem zbyt minimalistycznym).

5) *jednostka posiada wiarygodny, przejrzysty i powszechnie dostępny - zwłaszcza dla studentów, doktorantów i słuchaczy - system umożliwiający ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.*

Zasady oceniania uczestników studiów doktoranckich i podyplomowych zostały określone w regulaminie tych studiów opublikowanym na stronie internetowej Uczelni oraz w sylabusach (na stronie internetowej nieobecnych), są też precyzowane na pierwszych zajęciach. Na studiach doktoranckich zaliczenie semestru odbywa się po uzyskaniu przez doktoranta zaliczenia z wszystkich przedmiotów, na koniec roku natomiast doktorant składa pisemne sprawozdanie z przebiegu pracy naukowo-badawczej. W Uczelni nie opracowano wzoru rocznego sprawozdania doktoranta, ma ono zatem formę zindywidualizowanej relacji

o rocznych osiągnięciach, przy czym relacja ta nie musi być poparta żadną dokumentacją (kserokopiami opublikowanych artykułów, zaświadczeniami o przyjęciu tekstu do druku czy udziale w konferencji naukowej), co nie w pełni pozwala na wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia efektów kształcenia. Wydział powinien rozważyć przygotowanie oraz zatwierdzenie wzoru sprawozdania, który regulowałby zasady oceniania oraz weryfikacji efektów kształcenia na studiach III stopnia. Zajęcia prowadzone przez doktorantów są hospitowane.

System oceny stopnia osiągnięcia efektów zakładanych celów i efektów kształcenia na studiach podyplomowych jest wieloetapowy i zróżnicowany w zależności od treści kształcenia i specyfiki tych studiów. Osiągnięcia etapowe są weryfikowane w czasie egzaminów, kolokwiów i prac zaliczeniowych, oceniane są także wykonane w czasie studiów pomoce dydaktyczne i projekty. Kończącym sprawdzianem osiągniętych efektów kształcenia są egzaminy dyplomowe przyjmujące różną postać: na przykład na *Bibliotekoznawstwie i Informacji Naukowej* jest to pisemny egzamin złożony z kilkudziesięciu pytań; na *Wczesnej interwencji logopedycznej i terapeutycznej* - obrona pracy pisemnej połączona z prezentacją filmu z przeprowadzonej terapii, na *Logopedii* – przedstawienie kompletnej diagnozy logopedycznej konkretnego dziecka. Słuchacze studiów podyplomowych mogą też sami ocenić stopień osiąganych efektów kształcenia poprzez ankiety ewaluacyjne wypełniane po każdym zajęciu. Zasady weryfikacji efektów kształcenia są przez nich samych oceniane jako wiarygodne i przejrzyste, a różnorodność sposobów tej weryfikacji zapewniałaby efektywność stosowanego systemu oceny stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia na studiach podyplomowych, gdyby nie sygnalizowany wyżej fakt nierealistycznego rozbudowania listy efektów kształcenia na niektórych studiach.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Wydział zapewnia doktorantom uzyskanie efektów kształcenia właściwych dla obszaru badawczego, w którym prowadzone są studia doktoranckie. Wprowadzony w roku akademickim 2012/2013 program studiów doktoranckich zapewnia uzyskanie założonych efektów kształcenia, wyposaża doktorantów w wiedzę ogólnohumanistyczną oraz mieszczącą się w obszarze wybranych przez doktorantów dziedzin i dyscyplin humanistyki. Przyjęta koncepcja kształcenia dobrze przygotowuje doktorantów do prowadzenia badań naukowych, rozwija ich samodzielność naukową i kompetencje społeczne. Nowy program SD jest jednak nadmiernie rozbudowany przy zbyt małej liczbie efektów kształcenia i wymaga redukcji. Jednostka ułatwia doktorantom przygotowanie publikacji naukowych, a zajęcia prowadzone są przez starannie dobraną kadrę o wysokim poziomie merytorycznym i talentach dydaktycznych.

2) Efekty kształcenia założone dla studiów podyplomowych są zgodne z wymaganiami potencjalnych pracodawców i możliwe do osiągnięcia w czasie trwania tych studiów. Prowadzone na Wydziale Filologicznym studia podyplomowe wyposażają słuchaczy w uprawnienia i umiejętności pożądane na rynku pracy. Zajęcia na tych studiach prowadzone są przez wykwalifikowaną kadrę, złożoną w dużej mierze z praktyków, co zapewnia uzyskanie założonych efektów i wysokiej jakości kształcenia. Na kierunku *Logopedia* oraz *Wczesna interwencja logopedyczna i terapeutyczna - wczesne wspomaganie rozwoju dziecka*

nieprawidłowo zastosowano zasady KRK, przyporządkowując efekty kształcenia z obszaru nauk humanistycznych treściom kształcenia z obszaru nauk medycznych i społecznych.

3) W procesie określania efektów kształcenia na studiach doktoranckich biorą udział interesariusze wewnętrzni. Na studiach podyplomowych formalnie efekty kształcenia określają interesariusze wewnętrzni, w praktyce jednak, drogą nieformalnych, lecz intensywnych kontaktów, uczestniczą w tym procesie interesariusze zewnętrzni. W przypadku obu typów studiów korzystne byłoby włączenie w ten proces interesariuszy zewnętrznych w sposób sformalizowany.

4) Jednostka stosuje system ECTS na studiach doktoranckich realizujących nowy program i system ten działa w sposób właściwy. Na studiach podyplomowych ECTS nie został wdrożony w sposób w pełni prawidłowy, należałoby go skorygować.

5) Zasady oceniania uczestników studiów doktoranckich i podyplomowych zostały określone w regulaminie tych studiów. Dotychczas stosowane zasady oceniania oraz weryfikacji efektów byłyby bardziej skuteczne po zatwierdzeniu wzoru rocznego sprawozdania doktorantów. Na studiach podyplomowych zasady weryfikacji efektów kształcenia są oceniane jako wiarygodne i przejrzyste, jednak ich efektywność byłaby większa po zredukowaniu nadmiernie rozbudowanych efektów kształcenia na niektórych studiach.

4. Zasoby kadrowe, materialne i finansowe posiadane przez jednostkę dla realizacji zakładanych celów strategicznych i osiągnięcia efektów kształcenia

1) Jednostka zapewnia kadrę stosowną do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej oraz prowadzi politykę kadrową umożliwiającą rozwój kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników,

Rezultatem od wielu lat prowadzonej przez władze Uniwersytetu Pedagogicznego i Wydziału Filologicznego UP polityki doboru i wspierania rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej jest jej wysoki poziom merytoryczny i dydaktyczny oraz konsekwentne powiązanie prowadzonych studiów z uprawianymi specjalnościami badawczymi. W wizytowanej uczelni zarówno kształcenie na studiach filologicznych i bibliotekoznawczych, jak i działalność naukowo-badawcza w związanych z nimi dyscyplinach prowadzone są od kilkudziesięciu lat i były w tym czasie konsekwentnie rozwijane. W 1959 r. ówczesny Wydział Filologiczno-Historyczny uzyskał prawo do nadawania stopnia doktora w zakresie filologii polskiej, a w 1967 r. – uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego w zakresie filologii polskiej. Po wyodrębnieniu Wydziału Filologicznego w 2010 r. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów przyznała mu uprawnienia do nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinach: językoznawstwo i literaturoznawstwo.

Zgodnie z wieloletnią specjalnością Uniwersytetu Pedagogicznego również polityka związana z rozwojem kadry naukowo-dydaktycznej prowadzącej zajęcia na kierunkach i specjalnościach filologicznych oraz informacji naukowej i bibliotekoznawstwa przed długi czas ukierunkowana była przede wszystkim na kształcenie nauczycieli literatury i języka polskiego, języków obcych oraz bibliotekarzy-nauczycieli zatrudnianych w bibliotekach szkolnych i pedagogicznych wspierających edukację szkolną. Do kształcenia nauczycieli Uniwersytet Pedagogiczny w dalszym ciągu przywiązuje dużą wagę, co znajduje wyraz m.in. w utrzymywaniu na wszystkich kierunkach specjalności nauczycielskich i kadry wyspecjalizowanej w kształceniu w zakresie dydaktyki, mimo iż obecnie rynek pracy dla

nauczycieli jest niemal całkowicie nasycony, a więc specjalność ta nie cieszy się powodzeniem. Z uznaniem należy odnotować fakt, iż mimo tej trudnej sytuacji władze uczelni nie zarzuciły kształcenia pedagogów równocześnie starając się elastycznie reagować na zmiany. Coraz liczniej otwierane są więc również kierunki i specjalności niepedagogiczne, a zmiana oferty dydaktycznej pociąga za sobą odpowiednie przekształcenia w zakresie kompetencji merytorycznych kadry naukowo-dydaktycznej. Podobnie jak na całej uczelni, również na Wydziale Filologicznym nastąpiło częściowe przeorientowanie generalnej strategii zarówno w zakresie prowadzonych studiów jak i kompetencji kadry nauczającej oraz badań naukowych. Na wszystkich prowadzonych kierunkach studiów (filologia polska, filologia ze specjalnościami w zakresie filologii angielskiej, filologii romańskiej, filologii rosyjskiej, języka włoskiego, języka niemieckiego, języka hiszpańskiego oraz informacji naukowej i bibliotekoznawstwa) oferta wzbogacona została o różnorodne specjalności nienauczyielskie. I tak, Instytut Filologii Polskiej na studiach I i II stopnia poza specjalnością nauczycielską (nauczycielska z oligofrenopedagogiką) na kierunku filologia polska oferuje specjalności: *filologia polska z logopedią* przygotowująca do nauczania języka polskiego i prowadzenia zajęć z zakresu diagnozy i terapii logopedycznej; *filologia polska z komunikacją społeczną* przygotowująca do wykonywania zawodów w obszarze funkcjonowania mediów i komunikacji publicznej, w firmach prowadzących działalność reklamową, promocyjną oraz w instytucjach marketingowych; *filologia polska z edytorstwem* przygotowująca do wykonywania czynności redakcyjnych i organizowania warsztatu edytorskiego, podejmowania inicjatyw wydawniczych, koordynowania działań różnych podmiotów wykonujących usługi poligraficzne. W roku akademickim 2012/2013 uruchomiony został nowy kierunek studiów prowadzonych przez Instytut Filologii Polskiej: *kulturoznawstwo i wiedza o mediach* (na poziomie I i II, na poziomie drugim ze specjalnościami Krytyka filmowa, teatralna i telewizyjna oraz Menedżer kultury). Instytut Neofilologii obok podstawowej specjalności nauczycielskiej na filologii romańskiej (język francuski, włoski i hiszpański) oferuje kształcenie na specjalności *przetwarzanie dokumentów pisemnych*, która ma być też uruchomiona na filologii angielskiej. Specjalizacja ta realizowana jest we współpracy z dużymi globalnymi firmami, mającymi swoje przedstawicielstwa w Krakowie (IBM BTO, Capgemini Polska, ERAI Polska, IT Developers). Od 2009 r. Instytut Neofilologii prowadzi studia co-tuttele we współpracy z Uniwersytetem Paryż 13. Planowane jest podjęcie studiów wspólnych także we współpracy z Uniwersytetem Sthendal w Grenoble, a w zakresie germanistyki – z Uniwersytetem Karola w Pradze. Planuje się też uruchomienie nowego kierunku studiów – *etnofilologia* (przeznaczonego przede wszystkim dla działaczy mniejszości narodowych, urzędników i pracowników instytucji europejskich oraz nauczycieli języków mniejszościowych), a także nowej specjalizacji na studiach I stopnia w zakresie języka specjalistycznego – rolnictwo. Również oferta studiów Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa obejmuje specjalności nauczycielską i nienauczyielską, a od roku akademickiego 2013/14 planowane jest uruchomienie razem z Wydziałem Sztuki UP nowego kierunku studiów międzyobszarowych *architektura informacji*. W polityce kadrowej związanej z zapewnieniem wysokich kompetencji wykładowców przedmiotów kierunkowych na studiach *informacji naukowej i bibliotekoznawstwa* jako jedno z ważnych kryteriów w konkursach na stanowiska naukowo-dydaktyczne wskazywane jest doświadczenie i osiągnięcia w działalności praktycznej kandydatów w pracy w zawodach bibliotekarza lub specjalisty informacji.

Według aktualnych danych, Wydział Filologiczny UP w Krakowie zatrudnia 206 nauczycieli akademickich, w tym 46 samodzielnych pracowników naukowych, wśród których

14 osób ma tytuł naukowy profesora. Wydział Filologiczny UP kształci ok. 3200 studentów, z czego blisko 2500 na studiach stacjonarnych. Zachowane są zatem właściwe proporcje między liczebnością kadry naukowo-dydaktycznej i liczbą studentów. W ostatnich pięciu latach nastąpił niewielki wzrost liczby zatrudnionych pracowników naukowo-dydaktycznych, co z jednej strony wiąże się ze wzbogacaniem oferty dydaktycznej Wydziału o nowe specjalności, a z drugiej z polityką władz uczelni, preferującą tworzenie w razie potrzeby nowych etatów kosztem redukcji dotychczas dość znacznej liczby godzin ponadwymiarowych. Widoczny jest też systematyczny wzrost liczby doktorów habilitowanych, dzięki któremu o nowe katedry i zakłady rozbudowywana jest struktura poszczególnych instytutów działających w ramach Wydziału. Warto zauważyć, że liczba uzyskanych w ostatnich pięciu latach stopni doktora habilitowanego z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa bardzo pozytywnie wyróżnia rozwój kadry naukowo-dydaktycznej Wydziału Filologicznego na tle pozostałych wydziałów Uniwersytetu Pedagogicznego.

W wyniku przemyślanej polityki kadrowej Wydział uniknął niebezpieczeństwa luki pokoleniowej, a fakt, iż jednym z podstawowych kryteriów branych pod uwagę przy zatrudnianiu nowego nauczyciela akademickiego są konkretne potrzeby naukowo-dydaktyczne sprawia, iż specjalności reprezentowane przez kadrę naukowo-dydaktyczną tworzą spójną całość i umożliwiają osiągnięcie założonych efektów kształcenia na prowadzonych w ramach Wydziału studiach. Podstawową drogą rozwoju kadry naukowej Wydziału Filologicznego UP jest awans naukowy własnego zespołu pracowników naukowo-dydaktycznych, wśród których znaczną część stanowią absolwenci studiów prowadzonych na Wydziale. Generalnie Wydział stosuje obecnie politykę zatrudniania na etatach tylko osób posiadających już stopień doktora, a rozpisywane konkursy często wygrywają absolwenci prowadzonych przez Wydział studiów doktoranckich. Polityka zatrudniania związana jest jednoznacznie z potrzebami dydaktyki akademickiej w dyscyplinach i specjalnościach, którymi zajmuje się Wydział. Warto zwrócić uwagę, że władze rektorskie Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie prowadzą wyraźnie prorozwojową politykę kadrową. Nacisk kładzie się na awans naukowy kadry własnej i jednoetatowość zatrudnienia, w ostatnim czasie nie zredukowano też stanu ilościowego etatów. Otwieranie nowych kierunków studiów lub nowych specjalności na kierunkach dotychczas prowadzonych umożliwia nowe zatrudnienia. Polityka władz uczelni sprzyja więc tworzeniu etatów, ogranicza się natomiast godziny ponadwymiarowe. W kryteriach konkursowych na wielu specjalnościach dużą wagę przywiązuje się do doświadczenia praktycznego kandydatów, dobrej znajomości warunków wykonywania zawodów, do których przygotowują studia prowadzone na Wydziale. Tego rodzaju kompetencje mają szczególnie duże znaczenie na takich specjalnościach jako logopedia prowadzona na studiach filologii polskiej, gdzie wszyscy nauczający są czynnymi logopedami. Podobnie doświadczenie praktyczne kandydatów do zatrudnienia na etatach nauczycieli akademickich oczekiwane jest w zakresie współczesnego bibliotekarstwa i projektowania serwisów informacyjnych, w przypadku studiów informacji naukowej i bibliotekoznawstwa. Od kandydatów do podjęcia pracy naukowo-dydaktycznej na Wydziale oczekuje się też gotowości prowadzenia wykładów w językach obcych.

Poza wspomnianym wcześniej centralnym systemem motywacyjnym rozwój kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników wspierany jest przez zapewnianie rocznych i półrocznych urlopów naukowych. Przyznawane są one przez wydziałową Komisję ds. Nauki, która indywidualnie rozpatruje wnioski zgłaszane przez macierzyste instytuty pracowników. Udzielane są urlopy habilitacyjne przy zaawansowanej rozprawie, urlopy

naukowe na kończenie grantów lub finalizowanie książek. Urlopy doktorskie udzielane są pracownikom zatrudnionym na etatach asystenckich. Zatrudnienia takie są obecnie na Wydziale rzadkością, dotyczą specjalności niszowych, w których nie ma specjalistów z doktoratami. W ramach środków finansowych przyznanych Wydziałowi na badania statutowe wyodrębnione są fundusze przeznaczone na wspieranie udziału pracowników w konferencjach naukowych. Czasopisma naukowe wydawane przez Wydział i jego jednostki finansowane są przez rektora UP. Rozwój młodej kadry wspierany jest funduszami centralnymi przeznaczonymi na ten cel.

Z rozmów przeprowadzonych przez zespół wizytujący z pracownikami i studentami Wydziału wynika, że przydział zajęć na poszczególnych kierunkach jest właściwy, zgodny ze specjalizacją naukową wykładowców, udokumentowaną ich dorobkiem publikacyjnym. Wszyscy pracownicy naukowo-dydaktyczni od 1999 r. poddawani są ocenie studenckiej w formie ankiet – nie rzadziej niż raz na trzy lata. Wyniki ankiet studenckich brane są pod uwagę w kompleksowej (obejmującej działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną) ocenie pracy nauczycieli akademickich, przeprowadzanej zgodnie z jednolitym systemem ocen wprowadzonym Zarządzeniem nr R-25/2009 Rektora UP z dn. 30 listopada 2009 w sprawie wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia. Szczegółowe kryteria oceny określone zostały w dokumencie *Zasady i standaryzacja kryteriów oceny pracowników Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie*, stanowiącym załącznik nr 2 do wspomnianego rozporządzenia Rektora UP. Według przyjętych zasad, na podstawie określonych w tym dokumencie kryteriów samodzielni pracownicy naukowci dokonują samooceny, która jest weryfikowana przez bezpośredniego przełożonego i Radę Instytutu, niesamodzielni pracownicy oceniani są przez bezpośredniego przełożonego i także a ocena podlega weryfikacji przez Radę Instytutu. Z działalności naukowej wszyscy pracownicy składają sprawozdania, które stanowią podstawę wewnętrznej oceny nauko metrycznej kadry Uniwersytetu Pedagogicznego. Co rok 15% pracowników uczelni, którzy w ocenie tej uzyskali najlepsze wyniki otrzymuje dodatki do wynagrodzeń. Kolejnym elementem systemu weryfikacji pracy nauczycieli akademickich są hospitacje zajęć prowadzone przez niesamodzielnych pracowników naukowych (asystentów, adiunktów, wykładowców i starszych wykładowców) oraz doktorantów są hospitowane. Hospitacje przeprowadzane są przez bezpośrednich przełożonych nie rzadziej niż raz na trzy lata. Weryfikacja jakości wykonywania zadań naukowo-dydaktycznych ma więc charakter kompleksowy, przeprowadzana jest systematycznie i w sposób ujednolicony. W opinii dyrektorów wprowadzenie nowych zarządzeń ujednociających kryteria oceny pracowników ułatwiło przeprowadzanie tej oceny, uczyniło procedurę i kryteria bardziej przejrzystymi. Również większość pracowników Wydziału w rozmowach z zespołem wizytującym wyrażała pozytywne opinie o obowiązujących formach weryfikacji ich pracy, nieliczne tylko osoby zwracały uwagę na swego rodzaju „dehumanizację” nowych procedur – znaczną ich biurokratyzację.

2) *jednostka dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do specyfiki oferowanych studiów, zapewniającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia,*

Infrastruktura dydaktyczna Wydziału Filologicznego jest dostosowana do specyfiki prowadzonych na Wydziale studiów i umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Wydział stale prowadzi stałą analizę posiadanych zasobów materialnych oraz infrastruktury dydaktycznej i naukowej. Jej stały rozwój i dostosowanie do potrzeb

prowadzonych i planowanych kierunków studiów i specjalności jest także wpisany w cele strategiczne Jednostki. Baza dydaktyczna rozmieszczona jest w trzech budynkach (poszczególne specjalności językowe), istnieją jednak sale do korzystania wspólnego. Budynek przy ul. Podchorążych wyposażony jest w udogodnienia dla osób z niepełnosprawnością ruchową i niepełnosprawnością wzroku (napisy w brajlu). Sale wyposażone są w sprzęt multimedialny (część zamontowana jest na stałe, część jest przenośna), a w niektórych salach znajdują się tablice interaktywne. Gorsze warunki ze względu na wiek i charakter gmachów znajdują się w dwóch pozostałych budynkach przy ul. Karmelickiej i przy ul. Studenckiej. Studenci, doktoranci i słuchacze studiów podyplomowych potwierdzili regularne wykorzystywanie sprzętu audiowizualnego i multimedialnego na ćwiczeniach i wykładach.

Na infrastrukturę dydaktyczno-naukową Wydziału składają się: pięć pracowni komputerowych wyposażonych w odpowiednie, specjalistyczne oprogramowanie dydaktyczne oraz dostęp do Internetu. Instytut Neofilologii dysponuje sprzętem i oprogramowaniem, które pozwala na zdalne połączenie z Uniwersytetem w Paryżu, w którym prowadzone są zajęcia równoległe dla polskich i francuskich studentów.

Ponadto do dyspozycji studentów są stanowiska komputerowe w holu UP (parter), w holu Instytutu (V p.) i w Bibliotece Głównej UP. Pracownicy i studenci korzystają zarówno z tradycyjnych, jak i cyfrowych zasobów Biblioteki Głównej, Czytelni Głównej, katalogów, baz danych oraz e-czasopism. Od kilku lat w uczelni działa Pedagogiczna Biblioteka Cyfrowa. Każdy Instytut ma swoją bibliotekę wyposażoną w księgozbiór odpowiadający profilowi kształcenia. Unowocześnienie procesu naukowo-dydaktycznego jest także możliwe dzięki uruchomionej platformie edukacyjnej Moodle.

Jak deklarują Władze Wydziału główne prace związane z pracą i aktualizacją oprogramowania, modernizacją i remontem sal dydaktycznych i innych pomieszczeń przeprowadzane są przed rozpoczynającym się rokiem akademickim lub w przerwie międzysemestralnej.

3) *polityka finansowa jednostki zapewnia stabilność jej rozwoju.*

W Uniwersytecie Pedagogicznym im. KEN w Krakowie obowiązuje zasada decentralizacji finansowania wynagrodzeń osobowych. Polega ona na wewnętrznym systemie rozliczeń pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi i przekazywaniu do poszczególnych jednostek organizacyjnych Uczelni limitów środków na wynagrodzenia pochodzące z podziału dotacji podmiotowej na działalność dydaktyczną. Proces budżetowania jest realizowany poprzez systematyczne rozliczanie i monitorowanie wydatków na wynagrodzenia osobowe w odniesieniu do ustalonych limitów. Środki finansowe na wynagrodzenia osobowe pozostają w dyspozycji Rektora, dziekanów oraz kierowników jednostek naukowo-dydaktycznych. Głównym celem decentralizacji jest racjonalne gospodarowanie środkami publicznymi zmierzające do optymalizacji kosztów wynagrodzeń pracowników oraz stymulacji wszelkich działań w kierunku utrzymania dobrej kondycji finansowej Uczelni.

Ponadto, Dziekani Wydziałów otrzymują w danym roku akademickim do dyspozycji środki finansowe (fundusz rzeczowy). Środki te pochodzą z wydzielonej części dotacji podmiotowej na zadania związane z kształceniem studentów studiów stacjonarnych, studiów doktoranckich.. Obsługa studentów studiów niestacjonarnych finansowana jest z wpływów pozabudżetowych Wydziału. Środki finansowe na dany rok kalendarzowy otrzymują również

kierownicy jednostek naukowo-dydaktycznych wchodzących w skład Wydziału (fundusz dydaktyczny) i przeznaczane są na działalność dydaktyczną, telekomunikację i media.

Zespół oceniający stwierdza, że polityka finansowa uczelni i zarazem jednostki jest stabilna oraz uwzględnia realizację zadań projakościowych związanych z działaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Wypracowano system motywacyjny dla pracowników zaangażowanych w promocję jednostki, organizację dydaktyki i rozwój badań naukowych. Należy do nich przyznawanie co roku nagród naukowych i dydaktycznych oraz nagród za efektywność prac badawczych. Widoczne są także działania władz Wydziału wspierające pracowników w ubieganiu się o granty badawcze, co potwierdziły także rozmowy z nauczycielami akademickimi. Wydział wspiera także indywidualny rozwój naukowy doktorantów finansując ich publikacje ze specjalnego funduszu w ramach badań statutowych oraz współfinansując wyjazdy na konferencje. Najlepsi doktoranci otrzymują wsparcie w postaci stypendium naukowego. Także z rozmowy Zespołu Oceniającego PKA z doktorantami wynika, że doktoranci są zachęceni o ubieganie się o granty (NCN, aktualnie doktoranci składają także wnioski do projektu badawczego „PRELUDIUM”). Doktoranci stwierdzili, że dostęp do informacji w zakresie możliwości aplikowania o środki finansowe na badania naukowe jest znacznie lepszy niż w przeszłości.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1)** Kadre naukowo-dydaktyczną Wydziału Filologicznego UP charakteryzuje wysoki poziom merytoryczny i dydaktyczny. Jej liczba i prezentowane specjalności naukowo-badawcze potwierdzone publikacjami pozwalają prowadzić w jednostce działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną oraz osiągnąć zakładane efekty kształcenia. Polityka kadrowa władz jednostki zapewnia właściwy dobór pracowników naukowo-dydaktycznych i rozwój ich kwalifikacji. Wydział stwarza dobre warunki dla rozwoju naukowego i dydaktycznego swoich pracowników. Władze uczelni dodatkowo motywują pracowników do intensywnej pracy naukowej i awansów oferując urlopy naukowe, dodatki dla najlepszych pracowników, nagrody naukowe. W sposób systematyczny i planowy prowadzona jest ocena wyników pracy naukowej i dydaktycznej pracowników naukowo-dydaktycznych.
- 2)** Wydział dysponuje infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do specyfiki studiów prowadzonych w ramach Wydziału i zapewnia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.
- 3)** Sytuacja finansowa jest stabilna. W polityce finansowej uwzględniana jest realizacja zadań projakościowych związanych z działaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

5. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę

Jednostka prowadzi badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych związanych z oferowanymi studiami, a wyniki tych badań oraz najnowsze osiągnięcia nauki w danym obszarze wykorzystuje w procesie kształcenia. Jednostka stwarza doktorantom warunki do prowadzenia samodzielnych badań naukowych, a studentom umożliwia udział w badaniach przez nią prowadzonych.

Wydział Filologiczny Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie ma kategorię naukową B. Jak wspomniano wcześniej, jednostka ma uprawnienia do nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego w zakresie dwóch dyscyplin: literaturoznawstwa i językoznawstwa. Ambicją Wydziału jest poszerzenie uprawnień do doktoryzowania o dwie dalsze dyscypliny: bibliologię i informatologię oraz kulturoznawstwo. W wyniku polityki prowadzonej przez władze UP i wizytowanego Wydziału, w ostatnich latach nastąpiło znaczne przyspieszenie awansów naukowych przede wszystkim w Instytucie Filologii Polskiej. Według danych dostarczonych zespołowi wizytującemu przez jednostkę, w latach 2010-2012 spośród pracowników tego Instytutu 5 osób uzyskało tytuł naukowy profesora, a 4 osoby stopień doktora habilitowanego. W Instytucie Neofilologii w tym czasie stopień doktora habilitowanego uzyskały 4 osoby, w tym 3 poza macierzystym Wydziałem; warto jednak dodać, że 8 kolejnych pracowników tego Instytutu ma otwarte przewody habilitacyjne. W Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa w latach 2010-2012 jedna osoba uzyskała tytuł profesora, a 2 stopień doktora habilitowanego. Pracownicy Wydziału Filologicznego aktywnie zabiegają o pozyskanie grantów na badania naukowe. Według informacji przekazanych Zespołowi oceniającemu, obecnie na Wydziale realizowane jest łącznie 37 projektów badawczych finansowanych z gratów uzyskanych w ramach konkursów Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Narodowego Centrum Nauki, Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce oraz z instytucji zagranicznych i organizacji międzynarodowych (Litewska Rada Naukowa, Deutsche Forschungs-gemeinschaft, Centrum Języków Nowożytnych Rady Europy w Graz, Wspólnota Francuska Belgii, Uniwersytet Paryż 13 i Instituto Nacional de Astrofísica, Óptica y Electrónica INAOE, Ministerio de Investigación, Cultura y Deporte, Galicja, Hiszpania i Uniwersytet w Santiago de Compostella, Hiszpania, Program Leonardo da Vinci, Program Polonium). Trzy osoby korzystają z indywidualnych stypendiów badawczych finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

W Instytucie Filologii Polskiej zatrudnione są łącznie 63 osoby, w tym 12 tytułarnych profesorów, 12 doktorów habilitowanych. Wszyscy pracownicy samodzielni IFP są specjalistami z zakresu literaturoznawstwa lub językoznawstwa; w kilku przypadkach specjalności te łączone są z kulturoznawstwem i naukami o mediach. Obok językoznawstwa i literaturoznawstwa specjalizacja w zakresie kulturoznawstwa, teatrologii, medioznawstwa widoczna jest także w dorobku młodej kadry. Zgodnie z danymi przekazanymi przez jednostkę, obszarami działalności naukowej prowadzonej w IFP obecnie są: literatura antyku; historia literatury i kultury staropolskiej; literatura oświecenia i romantyzmu; dramat polski okresu Młodej Polski; literatura współczesna; literatura dla dzieci i młodzieży; literatura ludowa i regionalna; poetyka; teoria literatury; krytyka literacka XX w.; dydaktyka literatury i języka polskiego; recepcja liryki współczesnej w szkole; środki audiowizualne w procesie dydaktycznym; kształtowanie sprawności językowej ucznia; język i styl dzieła literackiego; leksykologia; słownictwo specjalne i środowiskowe oraz frazeologia; języki osobnicze i stylistyka; onomastyka; językoznawstwo polskie, ogólne, stosowane i słowiańskie; lingwistyka tekstu; etnolingwistyka; psycholingwistyka; socjolingwistyka. Instytut wydaje czasopismo „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia de Cultura”. Polonistyka na UP ma znane tradycje w zakresie badań leksykograficznych oraz literatury staropolskiej. Do wiodących obszarów badań prowadzonych w IFP obecnie zaliczyć należy także w szczególności logopedię, której dorobek obejmuje opracowanie nowatorskiej metody określonej mianem Metody Krakowskiej. Duże, światowej rangi osiągnięcia

badawcze w tej dziedzinie wykorzystywane są w prowadzonej dydaktyce akademickiej na cieszącej się wielkim zainteresowaniem specjalności logopedycznej, a także na studiach podyplomowych z tego zakresu. Również rozwój badań etnolingwistycznych, na które IFP uzyskał ostatnio kilka grantów na konkursach NCN, umożliwił rozszerzenie oferty edukacyjnej w ramach filologii polskiej, w tym uruchomienie studiów podyplomowych *Romowie w Polsce – historia, prawo, kultura, stereotypy etniczne*, które cieszą się wielkim zainteresowaniem słuchaczy z całego kraju. Związki badań prowadzonych w IFP z kształceniem akademickim znajdują wyraz m.in. w angażowaniu studentów w realizację dużych projektów badawczych, np. w ramach prowadzonego w Instytucie wieloletniego projektu badawczego poświęconego bibliografii XIX-wiecznych druków polskich powstało kilka prac dyplomowych. Badania z zakresie dydaktyki literatury i języka polskiego od wielu lat prowadzone są we współpracy ze szkołami partnerskimi. Instytut jest też ważnym ośrodkiem badań i dydaktyki w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego; problematyką tą zajmuje się od ponad 30 lat, rozwijając współpracę z licznymi ośrodkami zagranicznymi, w szczególności na Litwie, Białorusi, Ukrainie i w Rosji, ale także w wielu krajach Europy zachodniej. Wydział sprawuje opiekę nad kształceniem w zakresie filologii polskiej na Państwowym Uniwersytecie im. Janki Kupały w Grodnie.

Instytut Neofilologii jest największą jednostką Wydziału – zatrudnia 120 pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych, w tym 20 samodzielnych pracowników naukowych (4 profesorów i 16 doktorów habilitowanych). Specjalności naukowe pracowników Instytucie obejmują literaturoznawstwo, językoznawstwo oraz dydaktykę języków obcych w zakresie filologii odpowiadających specjalnościom wyodrębnionym na prowadzonych studiach. Wśród obszarów prowadzonych badań wymienić należy m.in. komparatystykę języka polskiego i języków obcych, językoznawstwo historyczne i synchroniczne, tekstologia, przekładoznawstwo, studia nad literaturą europejską, badania nad związkami kulturalnymi między Polską i Europą Zachodnią, komputerowe przetwarzanie języka naturalnego. W 2009 r. otwarta została Pracownia Lingwistyki Komputerowej w ramach filologii romańskiej. Zajmuje się ona opracowaniem opisu języka pozwalającego na zastosowanie go w tłumaczeniu automatycznym. Badania prowadzone w Pracowni wykorzystują metodologię wypracowaną przez laboratorium LDI, UMR 7187, na jej podstawie prowadzone są badania monolingwistyczne nad językiem polskim i nad językiem francuskim oraz badania kontrastywne francusko-polskie i polsko-francuskie. Badania nad komputerowym przetwarzaniem tekstów pisanych umożliwiły uruchomienie kształcenia w tym zakresie na poziomie studiów romanistycznych II stopnia we współpracy z renomowanym ośrodkiem analogicznych badań we Francji – Uniwersytetem Paryż 13 w formule co-tutelle. Dotychczas podwójne dyplomy uzyskało 28 osób. Związki między prowadzonymi badaniami a kształceniem studentów uwidaczniają się również w doborze tematyki seminariów, a także studiów podyplomowych.

Najmniejsza z jednostek Wydziału – Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa zatrudnia 27 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 6 pracowników samodzielnych (1 profesora i 5 doktorów habilitowanych). Pracownicy Instytutu są redaktorami naczelnymi trzech czasopism naukowych: „Bibliotheca Nostra”, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia” i „Konspekt”. Aktywność naukowa pracowników IINiB obejmuje niemal wszystkie pola badawcze współczesnej bibliologii i informatologii. Prowadzone prace dotyczą m.in. zagadnień architektury informacji, kultury i edukacji informacyjnej, potrzeb użytkowników informacji, bibliometrii, edukacji medialnej i zarządzania informacją, prasoznawstwa, historii i kultury książki – w tym

kultury książki na Kresach, antropologii i teorii książki, recepcji literatury i czytelnictwa, księgarstwa i rynku antykwarycznego. Z badaniami nad kulturą książki na Kresach związana jest organizowana przez Instytut od 1986 r. cykliczna Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Kraków – Lwów. Książki – czasopisma – biblioteki*. Instytut od wielu lat jest ważnym ośrodkiem badań prasoznawczych w Polsce, a jego pracownicy są współtwórcami wydawanego razem z Polską Akademią Nauk „Rocznika Historii Prasy Polskiej, współpracują też z redakcją „Zeszytów Prasoznawczych”. Także w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UP kilkanaście lat temu zainicjowane zostały pierwsze w Polsce badania nad architekturą informacji, które nadal są z powodzeniem rozwijane i stały się podstawą do kształtowania specjalizacji studiów w tym zakresie. Instytut jest też ważnym ośrodkiem badań nad bibliotekami szkolnymi i edukacji informacyjnej młodzieży; specjaliści z tego zakresu są współtwórcami nowego czasopisma elektronicznego „Biblioteka i Edukacja”, wydawanego przez Bibliotekę Główną UP. Instytut Informacji naukowej i Bibliotekoznawstwa ma też bogate doświadczenie związane z tworzeniem specjalistycznych baz bibliograficznych, rozwojem bibliotek cyfrowych, digitalizacją dokumentów oraz analizą porównawczą zintegrowanych systemów bibliotecznych.

Różnorodność tematyki badawczej podejmowanej przez kadrę Wydziału umożliwia studentom wszystkich stopni realizację celów i efektów kształcenia oraz indywidualizację prowadzenia badań naukowych przez doktorantów. Z rozmowy Zespołem oceniającym PKA z doktorantami wynika, że kompetencje naukowe opiekuna naukowego/promotora pokrywają się z tematyką pracy badawczej prowadzonej przez doktoranta. Doktoranci aktywnie uczestniczą również w konferencjach naukowych, co daje im okazję do prezentacji i dyskusji otrzymanych wyników badań a także umożliwia kontakt ze specjalistami z dziedziny, w której zaczynają działać.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Wydział Filologiczny UP w Krakowie prowadzi badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych związanych z oferowanymi studiami. Specjalności naukowe i badania prowadzone przez kadrę naukowo-badawczą Wydziału są wyraźnie skorelowane z prowadzonymi kierunkami studiów i wykorzystywane do osiągnięcia założonych efektów kształcenia. W wielu obszarach prowadzone tu badania pozostają na najwyższym poziomie naukowym, co jest też wykorzystywane przez Wydział w rozwijaniu w ramach prowadzonych kierunków studiów specjalności bezpośrednio związanych z tymi właśnie obszarami. Pracownicy Wydziału są także pionierami działalności badawczej w Polsce w wielu nowych obszarach i również te nowatorskie badania szybko wiążane są z rozwijaniem nowych składników oferty edukacyjnej (specjalności na studiach II stopnia, studiów podyplomowych). Wyniki prowadzonych badań są też wykorzystywane na prowadzonych dla studentów zajęciach fakultatywnych oraz wykładach monograficznych. Studenci i doktoranci są włączani do projektów badawczych realizowanych na Wydziale najczęściej w ramach przygotowywania prac magisterskich i rozpraw doktorskich, ale także jako wolontariusze. Projekty badawcze realizowane są także we współpracy z jednostkami należącymi do otoczenia społecznego uczelni, przede wszystkim szkołami partnerskimi.

6. Uczestniczenie jednostki w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych oraz współpraca z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami

1) Studenci, doktoranci i pracownicy jednostki uczestniczą w programach międzynarodowych,

Wydział Filologiczny UP w Krakowie prowadzi bogatą współpracę międzynarodową wykorzystując różne wspierające ją programy oraz zawierając bilateralne umowy z partnerami zagranicznymi. Najbardziej intensywnie wykorzystywany jest program ERASMUS Unii Europejskiej. Pod względem aktywności w tym programie Wydział zajął w minionym roku trzecie miejsce w kraju. W latach 2008-2012 w wymianie studenckiej w tym programie na Wydziale Filologicznym UP uczestniczyło 220 polskich studentów i 127 zagranicznych oraz 214 polskich wykładowców oraz 54 wykładowców zagranicznych. Partnerami Wydziału w wymianie studentów i pracowników jest liczne grono uczelni zagranicznych - ponad 160 według danych przekazanych przez Wydziałowego Koordynatora programu. Uczelnie partnerskie i firmy oferujące polskim studentom praktyki są starannie weryfikowane dzięki osobistym kontaktom pracowników Wydziału. Sprawne wykorzystanie możliwości stwarzanych przez program ERASMUS jest bez wątpienia mocną stroną Wydziału i przyczynia się do atrakcyjności oferowanych przez niego studiów I i II stopnia, zwłaszcza na filologiach obcych.

Według danych przedstawionych przez Wydział, z programu ERASMUS w ogólnie w ostatnich latach nie korzystali doktoranci - być może dlatego, że brali w nim udział na wcześniejszych etapach studiów, a program ten nie przewiduje uczestnictwa wielokrotnego. Doktoranci obecnie dość licznie uczestniczą natomiast w innych formach współpracy międzynarodowej. Ich udział w niej związany jest przede wszystkim z badaniami naukowymi i studiami w zakresie komputerowego przetwarzania języka naturalnego, prowadzonymi wspólnie z uczelniami francuskimi (Paryż 13, Nancy 2, Grenoble 3), a także wymianą studentów i doktorantów z Uniwersytetem im. Łomonosowa w Moskwie i Uniwersytetem Pedagogicznym w Kijowie. W zakresie współpracy dydaktycznej uczestniczyli w wyjazdach m.in. do Niemiec (Uniwersytet Lipski), Holandii (Uniwersytet w Groningen, Instytut Huygensa Królewskiej Niderlandzkiej Akademii Nauk w Hadze), USA (Uniwersytet Stanforda).

Znaczna liczba pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału korzysta z programu ERASMUS, łącząc wykłady gościnne z udziałem w konferencjach i inicjowaniem wspólnych przedsięwzięć badawczych. Z danych przedstawionych *Raporcie samooceny* wynika, że w ciągu każdego roku z programu tego do uczelni partnerskich wyjeżdża ok. 50 polskich wykładowców, a więc ok. 25% wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych zatrudnionych na Wydziale. Pracownicy mają też różnorodne możliwości udziału w międzynarodowych programach wymiany wykładowców i współpracy naukowo-badawczej na podstawie umów dwustronnych z naukowymi ośrodkami i zespołami badawczymi. Np. w 2011 r. 15 pracowników prowadziło cykl wykładów na zaproszenie Uniwersytetu w Groningen w Holandii, a w 2012 r. 30 pracowników Wydziału prowadziło wykłady na zaproszenie Uniwersytetu Stanforda w USA. Filolodzy polscy z wykładami i odczytami zarówno z zakresu kultury polskiej jak i europejskiej systematycznie jeżdżą do uczelni litewskich, rosyjskich, białoruskich i ukraińskich. Wśród najbardziej intensywnie prowadzonych międzynarodowych przedsięwzięć badawczych warto wymienić kilkakrotnie już wspomnianą regularną współpracę badawczą w zakresie wykorzystania technik

informatycznych w przetwarzaniu języka naturalnego prowadzona jest z uczelniami francuskimi (przez wszystkie Paryż 13, ale także Grenoble 3 i Nancy 2). Romaniści prowadzą też wymianę badaczy i wykładowców z belgijskimi ośrodkami badawczymi: Archiwa i Muzeum Literatury, Centrum dokumentacji i badań literackich i teatralnych Wspólnoty Francuskiej w Belgii). W realizację projektu badawczego z zakresu e-humanistyki pn. *The Riddle of Literary Quality*, prowadzonego przez Instytut Huygensa w Hadze, w 2012 roku zaangażowanych było 50 pracowników Wydziału Filologicznego UP, a we współpracę z Uniwersytetem w Wuerzburgu w Niemczech związaną z realizacją projektu badawczego dotyczącego tworzenia korpusu powieści europejskich XVIII-XIX wieku – 15 pracowników Wydziału. Pracownicy Katedry Logopedii i Zaburzeń Rozwoju prowadzili badania nad bilingwizmem w środowisku polonijnym we Francji, Anglii i Austrii. Pracownicy Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UP regularnie organizują międzynarodową konferencję „Kraków – Lwów” współpracując z Narodowym Uniwersytetem im. Iwana Franka we Lwowie. Także Doktoranci mają pełne możliwości uczestniczenia w programach wymiany międzynarodowej, oferta wyjazdów w ramach Erasmusa jest ich zdaniem szeroka, nie korzystają z niej jednak niemal w ogóle, tłumacząc to koniecznością nieprzerwanej pracy zawodowej. Międzynarodowe kontakty utrzymują głównie doktoranci Neofilologii dzięki umowie z paryską uczelnią.

2) *jednostka podejmuje działania mające na celu internacjonalizację procesu kształcenia, w tym w zakresie określania efektów i realizacji programu kształcenia,*

Działania w zakresie internacjonalizacji procesu kształcenia na Wydziale Filologicznym UP podejmowane są w różnych obszarach i kierunkach, przyjmują też różne formy.

Znaczący zakres uczestnictwa w programie ERASMUS jest rezultatem zapewne z jednej strony specyfiki samego Wydziału i faktu, iż studenci filologii obcych zwykle wykazują duże zainteresowanie wymianą zagraniczną, ale z drugiej strony jest to efekt także dużej dbałości o niezawodność zagranicznych partnerów współpracy. Obecnie, jak stwierdził Wydziałowy Koordynator tego programu, każdy student Wydziału ma zapewniony udział w wymianie z krajem, który go interesuje. Również znaczny jest udział studentów zagranicznych w wymianie w ramach programu ERASMUS (choć dwukrotnie niemal mniejszy niż studentów polskich), co świadczy o dobrej organizacji ich studiów na Wydziale. Z rozmów z pracownikami wynika, że organizacja ta nie jest łatwa, ale wieloletnie już doświadczenie pozwoliło Wydziałowi wypracować optymalne rozwiązania i docenić znaczenie tej formy współpracy zagranicznej. W rozbudowaniu kursów adresowanych do słuchaczy zagranicznych wykorzystane zostały doświadczenia pracowników w prowadzeniu wykładów gościnnych dla studentów i doktorantów w uczelniach innych krajów europejskich.

Innym ważnym kierunkiem działań związanych z internacjonalizacją kształcenia jest prowadzenie we współpracy z uczelniami zagranicznymi studiów finalizowanych podwójnym dyplomem. Studia w co-tutelle we współpracy z Uniwersytetem Paryż 13 prowadzone są na filologii romańskiej od 2009 r. i dotyczą komputerowego przetwarzania języka naturalnego. Sukces tej współpracy, o której mowa była już w punkcie poprzednim, zachęcił Wydział do poszukiwania kolejnych partnerów i obszarów, w których mógłby zostać uruchomione tego typu studia. Na filologii romańskiej planuje się podjęcie analogicznej współpracy z Uniwersytetem Grenoble 3, a na germanistyce – z Uniwersytetem Karola w Pradze. Rozważana jest też możliwość uruchomienia studiów z podwójnymi dyplomami we współpracy z Uniwersytetem J. Fedkowicza w Czerniowcach na Ukrainie.

Wpływ internacjonalizacji studiów na efekty kształcenia na Wydziale Filologicznym UP uwidacznia się również w udziale studentów w przedsięwzięciach badawczych prowadzonych za granicą i wykorzystywaniu wyników badań prowadzonych z partnerami zagranicznymi na zajęciach prowadzonych w ramach regularnych studiów. Na przykład, teksty zebrane podczas badań nad bilingwizmem tworzone przez dzieci ze środowisk polonijnych w kilku krajach oraz wypowiedzi ich rodziców i nauczycieli szkół polskich są analizowane podczas zajęć ze studentami: filologii polskiej z logopedią, Podyplomowych Studiów Logopedycznych, Wczesnej Interwencji Terapeutycznej i Logopedycznej, Studium Języka Polskiego jako Obcego. Problemy zwerbalizowane przez środowisko polonijne oraz sformułowane przez studentów sfery zainteresowań i określone pola badawcze, wpłynęły na kształt proponowanych tematów wykładów i ćwiczeń. Podobnie, bezpośredni wpływ na podnoszenie efektów kształcenia na studiach lingwistyki komputerowej prowadzonych przez Instytut Neofilologii ma wykorzystanie narzędzia MORFETIK 2010 stworzonego przez partnera Wydziału w prowadzeniu studiów co-tutelle w zakresie komputerowego przetwarzania języka naturalnego, we współpracy z Laboratorium LDI, Lexiques, Dictionnaires i Uniwersytetem w Thessalonikach (Grecja). Platforma MORFETIK łączy w sobie kilka komponentów pozwalających na modułowe zarządzanie zbiorami leksykalnymi. Zebrane dane zostały i nadal są wykorzystane przez studentów studiów magisterskich w trakcie przygotowywania projektu zbiorowego wchodzącego w zakres pracy magisterskiej. Z kolei Pracownia Dydaktyki Języków Romańskich Instytutu Neofilologii prowadziła współpracę promującą edukację językową w Polsce i w Europie w ramach wspólnego projektu Centrum Języków nowożytnych Rady Europy Graz, Uniwersytetu Joseph Fourier – Grenoble 1, Université de Bourgogne, Dijon (Francja), Pedagogische Hochschule Freiburg (Niemcy), Uniwersytetu w Toronto (Kanada) Scuola di Specializzazione all’Insegnamento Secondario, Università de Genes (Włochy). W rezultacie tych badań opracowano narzędzia służące podnoszeniu kompetencji zawodowych i językowych nauczycieli języków obcych oraz osób uczących się języków obcych i opublikowano książkę w języku francuskim i angielskim dotyczącą Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz ewaluacji – *Pathways through assessing, learning and teaching in the CEFR* (+ CDrom and website). Strasbourg: Council of Europe 2011. Francuska wersja językowa: *Encourager la culture de l'évaluation chez les professionnels (ECEP)*, Strasbourg: Council of Europe, 2011.

Doświadczenia z doskonaleniu procesu kształcenia służą też działania polegające na włączeniu w realizację międzynarodowych projektów badawczych doktorantów, jak np. w przypadku projektu realizowanego przez Katedrę Językoznawstwa Instytutu Neofilologii we współpracy z Uniwersytetem Nancy 2 i laboratorium ATILF–CNRS, dotyczące tematu *Wyrażanie związków czasowych w języku polskim i francuskim – leksyka oraz kategoria aspektu i czasu*.

Pracownicy Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UP od kilku lat biorą udział w zagranicznych szkoleniach dotyczących funkcjonowania bibliotek w Unii Europejskiej oraz poznawaniu systemu kształcenia ich pracowników. Doświadczenie wyniesione z tych wyjazdów studyjnych wykorzystywane jest w realizacji zajęć dydaktycznych.

Kolejną formą internacjonalizacji procesu kształcenia na Wydziale są wykłady gościnne, na które zapraszani są profesorowie z partnerskich uczelni zagranicznych. W ostatnich latach Wydział gościł wykładowców m.in. z Francji, Włoch i Słowacji, włączając ich zajęcia – najczęściej w ramach fakultetów – do programu studiów oferowanych polskim studentom.

Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa dzięki współpracy z prof. dyrektorem biblioteki akademickiej w Aberystwyth (twórcą systemu bibliotecznego wraz z

biblioteką narodową w Malezji) umożliwia swoim studentom wyjazdy badawcze do Wielkiej Brytanii połączone z udziałem w konferencji brytyjskiej School Library Association. Instytut uczestniczy w realizacji międzyuczelnianych umów naukowo-dydaktycznych z wieloma uczelniami (Uniwersytet Šiavliani, Litwa; Uniwersytet w Ostrawie; Katolieke Hogeschool Limburg, Hasselt), współpracuje również z wieloma bibliotekami zagranicznymi (np. Lietuvos edukologijos universiteto biblioteka, Litwa; Library of The University of Ostrava, Czechy; Biblioteka Uniwersytetu w Illinois; Daugavpils Universitāte Bibliotēka, Łotwa). Jednostka planuje zintensyfikować starania o kolejne kontakty z zagranicą w zakresie wymiany doświadczeń kształcenia bibliotekarzy.

Na studia doktoranckie prowadzone na Wydziale mogą aplikować obcokrajowcy (na spotkaniu z Zespołem oceniającym była obecna doktorantka z Ukrainy). W planie studiów doktoranckich znajduje się konwersatorium „Lektorat z języka obcego”, w ramach którego doktoranci mogą wybrać język obcy nowożytny spośród języków: angielskiego, francuskiego, niemieckiego, rosyjskiego, hiszpańskiego i włoskiego. Z rozmowy Zespołu oceniającego PKA z doktorantami wynika, że 3 doktorantów Wydziału wyjeżdża w czerwcu br. na międzynarodową konferencję do Rzymu pt. „*International Conference on New Horizons*”. Doktoranci mieli także możliwość wyjazdu na konferencje m. in. do Szkocji czy Turcji. Doktoranci doceniają również kontakty z Działem Nauki i Współpracy z Zagranicą, który prowadzi działalność organizacyjną, informacyjną i doradczą w zakresie realizowanych w UP w Krakowie prac naukowo-badawczych, rozwoju kadry naukowej oraz podtrzymywania i rozszerzania współpracy z zagranicą.

3) *jednostka współpracuje z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi,*

Jak pokazano już w omówieniu wcześniejszych aspektów międzynarodowej współpracy Wydziału Filologicznego UP, prowadzi on ją z licznymi ośrodkami zagranicznymi i krajowymi, i jest to współpraca owocna zarówno w zakresie działalności naukowej, jak i doskonalenia procesu kształcenia.

Tematy badawcze z zakresu komparatystyki, analiz kontrastywnych i glottodydaktyki są podejmowane w oparciu o podpisane przez UP umowy międzynarodowe. Z niektórymi uniwersytetami francuskimi (np. Paris 13) Wydział Filologiczny prowadzi wspólne zadania badawcze oraz ściśle współpracuje w zakresie dydaktyki kształcenia (dyplomy co-tutelle z zakresu komputerowego przetwarzania języka naturalnego). Generalnie najbardziej efektywna jest wieloletnia współpraca Wydziału z uczelniami francuskimi, dobrze rozwija się też współpraca z ośrodkami uniwersyteckimi na Ukrainie (Czerniowce, Kijów, Lwów) i uniwersytetami Federacji Rosyjskiej (Moskwa, Petersburg) i Wielkiej Brytanii. Jak wcześniej wspomniano, Wydział sprawuje opiekę nad studiami polonistycznymi na Państwowym Uniwersytecie im. Janki Kupały w Grodnie. Stara się wspomagać kształcenie naukowej kadry Białorusi, czyniąc to za pośrednictwem ambasady RP i Macierzy Polskiej (aktualnie doktoranci z Białorusi rekrutują się spoza uniwersytetów państwowych). Planowane jest podpisanie umowy o podwójnych dyplomach ukończenia studiów II stopnia oraz studiów doktoranckich z Uniwersytetem J. Fedkowicza w Czerniowcach. We współpracy z ośrodkami zagranicznymi prowadzone są bilingwalne badania Katedry Logopedii i Zaburzeń Rozwoju (Francja, Anglia, Austria).

Pracownicy Wydziału są członkami wielu międzynarodowych organizacji i kolegiów redakcyjnych międzynarodowych czasopism. Wydział Filologiczny wydaje czasopismo „Synergies Pologne”, które wchodzi w skład naukowej sieci GERFLINT (Groupe d'Etudes et de

Recherches pour le Français Langue Internationale), obejmującej łącznie 30 krajowych i regionalnych wydawnictw na całym świecie. Na jego łamach publikowane są teksty wykorzystywane przez polskich i francuskojęzycznych wykładowców w procesie kształcenia studentów.

Również pozytywnie ocenić należy współpracę Wydziału z krajowymi ośrodkami akademickimi. W zakresie działalności naukowej pracownicy Wydziału współpracują z najważniejszymi ośrodkami akademickimi (Uniwersytetem Warszawskim, Uniwersytetem Jagiellońskim, Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetem Łódzkim, Uniwersytetem Śląskim, Uniwersytetem Adama Mickiewicza, Uniwersytetem Wrocławskim, Katolickim Uniwersytetem Lubelskim, Uniwersytetem Gdańskim, Uniwersytetem Zielonogórskim, Uniwersytetem w Białymstoku, Uniwersytetem Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytetem Szczecińskim, Małopolską Wyższą Szkołą im. Józefa Dietla w Krakowie, Pomorską Akademią Pedagogiczną w Słupsku) a także z Polską Akademią Nauk. Pracownicy Wydziału są członkami kolegiów redakcyjnych, rad naukowych i kolegiów recenzenckich czasopism wydawanych przez różne ośrodki akademickie i uczestniczą w grantach międzyuczelnianych. Uczestniczą również w postępowaniach awansowych prowadzonych na innych uczelniach. Naturalną formą współpracy z innymi ośrodkami akademickimi jest współorganizacja i udział pracowników w licznych konferencjach naukowych.

Współpraca z innymi uczelniami obejmuje także dydaktykę akademicką: na Wydziale UP prowadzone jest międzyuczelniane seminarium doktoranckie z zakresu językoznawstwa i logopedii; pracownicy Wydziału uczestniczą też w prowadzeniu Interdyscyplinarnego Seminarium Uniwersytetu Pedagogicznego na temat *Stymulacja rozwoju funkcji poznawczych dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym*.

4) *jednostka współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu osiągnięcia właściwych efektów kształcenia.*

Współpraca Wydziału Filologicznego UP z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest wielopłaszczyznowa, obejmuje zarówno działalność dydaktyczną, jak i naukową oraz popularyzatorską.

Przede wszystkim, jako jednostka uczelni pedagogicznej, Wydział prowadzi rozwiniętą i dobrze zorganizowaną współpracę z instytucjami szkolnictwa, szkołami podstawowymi, gimnazjami i szkołami ponadgimnazjalnymi. Współpraca ta służy oczywiście kształceniu przyszłych nauczycieli. Szkoły, z którymi Uniwersytet Pedagogiczny zawarł umowy o współpracy mają status Szkół Ćwiczeń Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Umowy takie podpisywane są na początku każdego roku akademickiego z możliwością przedłużenia na kolejny rok. Współpraca dotyczy kilku obszarów: badań naukowych prowadzonych na terenie szkoły, dokumentowania lekcji w celu wykorzystania tych dokumentacji na zajęciach z dydaktyki ze studentami, praktycznych ćwiczeń w szkole (hospitowania i prowadzenia lekcji), praktyk nauczycielskich, wymiany doświadczeń. Pracownicy Wydziału uczestniczą także w spotkaniach z nauczycielami, prowadzą warsztaty i szkolenia metodyczne. W roli ekspertów, recenzentów, konsultantów i szkoleniowców współpracują też z wieloma innymi instytucjami oświaty: Ministerstwem Edukacji Narodowej, Komisją Oceny Podręczników Szkolnych, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Centralną Komisją Egzaminacyjną, Wydziałem Edukacji UM w Krakowie itd.

Zorganizowano też dobrze działającą współpracę z gabinetami logopedycznymi, w których odbywają się praktyki śródrocznej i zawodowe studentów specjalności logopedycznej. Z informacji uzyskanych przez Zespół oceniający w trakcie rozmów z pracownikami wynika, że współpraca ta jest bardzo dobrze oceniana zarówno przez uczelnię jak i logopedów-praktyków, włączonych w proces kształcenia specjalistów w tej dziedzinie.

Rozwój nienauczycielskich specjalności prowadzonych na studiach na Wydziale Filologicznym wymagał nawiązania współpracy zarówno naukowej jak i w zakresie wspierania dydaktyki również z innymi rodzajami instytucji. Współpraca z wydawnictwami, redakcjami gazet, portali internetowych, radia i TV, agencjami reklamowymi i działami PR różnych instytucji stanowi podstawę organizacji praktyk zawodowych dla studentów specjalności edytorskiej.

Do rozwoju współpracy z przedsiębiorstwami zagranicznymi, zainteresowanymi udziałem w kształceniu studentów, a później zatrudnianiem absolwentów studiów na filologiach obcych skutecznie wykorzystane zostało lokowanie w Krakowie przedstawicielstw globalnego biznesu. Współpraca z firmami Capgemini Polska, IBM BTO, ERAI służy przygotowaniu studentów Instytutu Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie kierunku filologia specjalność filologia romańska do długoterminowych potrzeb rozwoju kompetencji w branży reprezentowanej przez przedsiębiorstwo, poprzez wspólną realizację planu studiów i programu nauczania. Pracownicy przedsiębiorstw, w uzupełnieniu treści planów studiów i programu nauczania, prowadzą kursy specjalnościowe, związane z branżą, w tym w szczególności z zakresu funkcjonowania i struktury przedsiębiorstwa, komunikacji interpersonalnej w przedsiębiorstwie, podstaw księgowości, podstaw przedsiębiorczości, a także dotyczące prawno-księgowych aspektów funkcjonowania przedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwo nadzoruje projekty indywidualne studentów, prowadzi ewaluację kursów i na tej podstawie wyłania osoby najlepiej przygotowane do odbycia 6 miesięcznych praktyk zawodowych stanowiących integralną część planu studiów.

Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa od wielu lat współpracuje z bibliotekami szkolnymi, publicznymi, pedagogicznymi i naukowymi, w których lokowane są studenckie praktyki zawodowe. Drugą płaszczyzną współpracy z otoczeniem społecznym są staże odbywane przez studentów w różnego rodzaju dużych bibliotekach, m.in. w Bibliotece Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UP, Bibliotece Głównej UP oraz Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie. Instytut organizuje też cykliczne spotkania z dyrektorami bibliotek krakowskich, które służą weryfikacji programów i zakładanych efektów kształcenia. Również współpraca ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich ma na celu określenie modelu kształcenia bibliotekarzy i specjalistów informacji dostosowanego do oczekiwań pracodawców. Z kolei współpraca z Polskim Towarzystwem Bibliologicznym służy popularyzacji wydawnictw naukowych, wiedzy o ruchu wydawniczym i księgarskim w Krakowie oraz wspieraniu działań digitalizacyjnych podejmowanych przez krakowskie biblioteki.

Celem współpracy Wydziału z centrami i ośrodkami kultury w Krakowie i Małopolsce jest popularyzacja wiedzy o kulturze, szkolenie, wspomaganie amatorskich środowisk artystycznych, współorganizacja konkursów literackich i teatralnych. Współpraca ta służy też badaniu i rozpoznawaniu specyfiki doświadczeń kulturowych regionu oraz stymulowaniu rozwoju kultury regionu.

W działalności szkoleniowej i popularyzatorskiej Wydział współpracuje również z Instytutem Gethego w Krakowie, Instytutem Konsulatu Generalnego Republiki Austrii w

Krakowie, Międzynarodowym Centrum Kultury, Stowarzyszeniem Nauczycieli Języka Francuskiego – PROFEUROPE, Akademickim Towarzystwem Romanistów Polskich „Plejada”.

Ważną płaszczyzną współpracy Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest pozyskiwanie wsparcia dla naukowych i dydaktycznych kontaktów międzyuczelnianych i międzynarodowych. Współpraca z Urzędem Marszałkowskim w Krakowie zapewnia pomoc finansową dla wymiany studentów i pracowników naukowych między Uniwersytetem Pedagogicznym i Uniwersytetem Grenoble 3. Otwiera też możliwości dla polskich studentów zatrudnienia na francuskim rynku pracy i we francuskich przedsiębiorstwach działających w Małopolsce. Pracownicy Instytutu Neofilologii są członkami komisji egzaminacyjnych dla Przewodników Turystycznych i Pilotów, działających przy Urzędzie.

Wszystkie działania podejmowane przez Wydział Filologiczny UP w Krakowie wzbogacają środowisko doświadczeniem, możliwością nawiązania kontaktów, wymiany myśli, które to w konsekwencji przekładają się na podnoszenie jakości kształcenia.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego ⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1)** Studenci i pracownicy Wydziału Filologicznego UP uczestniczą w programach międzynarodowej wymiany w ramach bardzo skutecznie wykorzystywanego programu ERASMUS, pracownicy i doktoranci wyjeżdżają też do zagranicznych ośrodków w ramach dwustronnych umów i badań prowadzonych w międzynarodowych zespołach.
- 2)** Wydział podejmuje liczne i skuteczne działania mające na celu internacjonalizację procesu kształcenia. Do działań najważniejszych zaliczyć trzeba staranną organizację wymiany studenckiej i pracowniczej w ramach programu ERASMUS oraz prowadzenie studiów w systemie co-tutelle we współpracy z Uniwersytetem Paryż 13, a także działania zmierzające do rozszerzenia oferty studiów realizowanych w tym systemie. Ważnym aspektem internacjonalizacji kształcenia jest wykorzystywanie w działalności dydaktycznej wyników badań prowadzonych w zespołach międzynarodowych oraz udział w kształceniu wykładowców zagranicznych. Wizytowana jednostka podejmuje działania mające na celu internacjonalizację procesu kształcenia na studiach III stopnia.
- 3)** Wydział Filologiczny UP prowadzi współpracę z licznymi ośrodkami zagranicznymi i krajowymi, i jest to współpraca owocna zarówno w zakresie działalności naukowej, jak i doskonalenia procesu kształcenia.
- 4)** Współpraca Wydziału Filologicznego UP z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest wielopłaszczyznowa, obejmuje zarówno działalność dydaktyczną, jak i naukową oraz popularyzatorską. Współpraca ta pozwala zwiększać możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia i weryfikować je w praktyce, a także identyfikować potencjalnych pracodawców absolwentów wszystkich typów studiów prowadzonych w jednostce.

7. Wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne zapewniane przez jednostkę studentom i doktorantom w procesie uzyskiwania efektów uczenia się

- 1) Jednostka ma wdrożony system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, uwzględniający także potrzeby osób niepełnosprawnych,*

Studenci ocenianej Jednostki mają dowolność przy wyborze seminariów oraz tematów prac dyplomowych. Głównymi kryteriami podejmowanych decyzji są zainteresowania lub wybór konkretnego nauczyciela akademickiego, który prowadzi seminarium. Studenci nie zgłaszali uwag zakresie liczebności grup. Najczęstszym sposobem zapisów są listy indywidualne w formie elektronicznej. Zdaniem studentów taka forma bardzo ułatwia cały proces. Szczegółowe zasady, które określają wymogi pracy dyplomowej zapisane są w Regulaminie Studiów Uniwersytetu Pedagogicznego w rozdziale VII .

Studenci mają także możliwość korzystania z indywidualnego programu kształcenia oraz indywidualnej organizacji studiów. Podstawę prawną do tego rodzaju organizacji stanowi Regulamin studiów Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie §8, §9, §10 oraz §11. Najczęściej z takiej formy kształcenia korzystają osoby wybitnie uzdolnione oraz osoby w trudnych sytuacjach życiowych. Zdaniem studentów takie formy realizacji procesu kształcenia umożliwiają im dostosowanie całego programu do ich indywidualnych zainteresowań.

Studenci w trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA wielokrotnie podkreślali, że zarówno Władze Uniwersytetu i Wydziału oraz opiekunowie lat, są dla nich dostępni. Rektor i Dziekan do spraw studenckich mają wyznaczone godziny konsultacji, w trakcie których studenci mogą zapytać o najbardziej problematyczne kwestie. Osoby pełniące funkcję opiekuna roku w wizytowanej jednostce bardzo często organizują spotkania, które mają na celu usprawnienie komunikacji pomiędzy Władzami wizytowanej jednostki oraz studentami.

W wizytowanej jednostce bardzo dobrze funkcjonuje *Regulamin pomocy materialnej*, który jest zgodny z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym. Podstawę prawną systemu opieki materialnej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie stanowi Zarządzenie Rektora Nr R/Z.0201-21/2012 z dnia 10 lipca 2012 r. oraz Zarządzenie Rektora Nr R/Z.0201-28/2012 z dnia 26 września 2012 r. Studenci stanowią większą część składu *Komisji Stypendialnej*. Decyzje wydawane są z poszanowaniem Kodeksu postępowania administracyjnego, a od nich przysługuje odwołanie do *Odwoławczej Komisji Stypendialnej*.

Na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie zostało utworzone Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych na mocy Zarządzenia Rektora Nr 33/2008 z dnia 29 grudnia 2008 roku. Jego głównym zadaniem jest ciągłe informowanie o zmianach w przyznawaniu pomocy materialnej np. ze środków PFRON lub MOPS oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów z funkcjonowaniem na uczelni (np. dostosowanie formy egzaminu do specjalnych potrzeb studenta w porozumieniu z egzaminatorem, tworzenie indywidualnych warunków korzystania z biblioteki lub pomoc tłumaczy języka migowego). Dodatkowo Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych organizuje różnego rodzaju spotkania, kursy i warsztaty dla studentów i pracowników Uczelni. Ponadto Biuro podejmuje działania mające na celu podniesienie kwalifikacji studentów na rynku pracy. Władze Uczelni podkreśliły, że Biuro poszukuje optymalnych rozwiązań w zakresie likwidowania barier architektonicznych, zakupu specjalistycznego sprzętu, zwiększania świadomości pracowników uczelni i studentów pełnosprawnych, zmiany ich stosunku do osób z niepełnosprawnością oraz łamania stereotypów.

Z rozmowy zespołu oceniającego PKA z doktorantami obecnymi na spotkaniu (37 osób) wynika, że wizytowana jednostka zapewnia odpowiednie do ich potrzeb wsparcie naukowe. Tematyka pracy badawczej doktorantów pokrywa się z kompetencjami naukowymi opiekuna naukowego/promotora. Doktoranci na każdym etapie realizacji pracy naukowo-badawczej mogą zwrócić się o pomoc do swojego opiekuna naukowego/promotora. Wymiar

odbywanych konsultacji znacznie przekracza godziny objęte programem studiów, co jest bardzo dobrze oceniane przez doktorantów. Z rozmowy z Kierownikiem Studiów Doktoranckich (SD) wynika także, że jeśli żaden z pracowników Wydziału/Uczelni nie dysponuje odpowiednią wiedzą specjalistyczną dotyczącą planowanych badań przez doktoranta, to wówczas opiekun naukowy/promotor rekrutowany jest spoza Uczelni.

Z trudnościami w realizacji planu i programu studiów doktoranckich uczestnicy studiów III stopnia mogą zwracać się do Kierownika Studiów Doktoranckich. Na podstawie analizy notatek służbowych Kierownika SD z doktorantami można stwierdzić, że podejmowane działania służą przede wszystkim pomocy doktorantom. Dla przykładu doktorantom mającym znaczne zaległości (spowodowane m. in. sytuacją rodzinną, materialną, problemami zdrowotnymi etc.) proponowany jest indywidualny tok organizacji studiów, dodatkowe konsultacje z opiekunem naukowym/promotorem w czasie dogodnym dla doktoranta, konsultacje zastępcze na czas choroby opiekuna naukowego. Jeśli istnieje potrzeba, doktoranci mogą również ubiegać się o przeprofilowanie układu problemowego planowanej pracy doktorskiej, pomoc w nawiązaniu kontaktów ze specjalistami z innych dziedzin, powołanie promotora pomocniczego lub inne formy pomocy merytorycznej. W miarę możliwości prośby doktorantów są realizowane. Podejmowane działania świadczą o kulturze jakości w tym zakresie oraz są świadectwem zaangażowania osób odpowiedzialnych na Wydziale za kształcenie na studiach III stopnia.

Kierownik Studiów Doktoranckich szczegółowo analizuje postępy w realizacji planu i programu SD przez doktorantów. W przypadku, gdy istnieje ryzyko niezaliczenia roku przez danego doktoranta, każdorazowo przeprowadza rozmowę dotyczącą intensyfikacji nauki własnej. Z rozmowy z Kierownikiem SD wynika również, że osobiście zalicza on praktyki dydaktyczne, co przynajmniej raz w roku stwarza możliwość indywidualnej rozmowy z doktorantem na tematy związane z postępami w realizacji rozprawy doktorskiej.

Od października br. akademickiego, na wniosek Kierownika SD do Dziekana Wydziału Filologicznego, zostało także powołanych dwóch opiekunów naukowych: w zakresie literaturoznawstwa oraz w zakresie językoznawstwa. Dane kontaktowe oraz godziny konsultacyjne zarówno do Kierownika SD jak i Opiekunów SD są dostępne na stronie internetowej Wydziału, w zakładce Studia Doktoranckie Wydziału Filologicznego. Z rozmowy Zespołu oceniającego PKA z doktorantami wynika, że bardzo dobrze oceniają relacje oraz możliwości kontaktu zarówno z Kierownikiem SD jak i Opiekunami SD.

Niestety znaczna część doktorantów rezygnuje ze studiów. Jako przyczynę tego stanu rzeczy doktoranci podali sytuację materialną (konieczność podjęcia pracy zarobkowej), sytuację rodzinną a także brak weryfikacji motywacji doktorantów do podjęcia studiów doktoranckich na etapie rekrutacji. Z rozmowy z przedstawicielem Samorządu Doktorantów wynika, że w br. akademickim na spotkaniu z Kierownikami Studiów Doktoranckich oraz Prorektorem ds. Studenckich problem oceny motywacji kandydata na SD został poruszony, jednak formalnie nie zostało to zapisane. Z kolei Kierownik SD jako kolejną przyczynę rezygnacji doktorantów ze Studiów Doktoranckich podał fakt, iż znaczna część doktorantów pracuje zawodowo jako nauczyciele i podjęcie przez nich studiów III stopnia nie spotyka się z akceptacją oraz wsparciem pracodawców.

Doktoranci mogą ubiegać się o zwiększenie stypendium doktoranckie z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych (Zarządzenie Nr R/Z.0201-29/2012 Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie z dnia 26 września 2012 r). Wysokość zwiększenia stypendium doktoranckiego, pochodzącego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych, została ustalona w porozumieniu z Zarządem

Samorządu Doktorantów, a także jest zgodna z Rozporządzeniem Ministra i Nauki Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie studiów doktoranckich oraz stypendiów doktoranckich (Dz. U. Nr 225, poz. 1351). Decyzje w sprawie przyznania zwiększenia stypendium doktoranckiego formułowane są w sposób zgodny z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego.

Na podstawie Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie (Zarządzenie Nr R/Z.0201-28/2012 Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie z dnia 26 września 2012 r.) doktoranci mogą ubiegać się o: stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, stypendium dla najlepszych doktorantów oraz zapomogę. Parametry kwotowe dotyczące ww. stypendiów przyznawanych doktorantom, reguluje Decyzja Nr RO/D.0201-38/2012 Prorektora ds. Studenckich. Powyższe kwoty zostały ustalone w porozumieniu z Zarządem Samorządu Doktorantów. Limity finansowe na zapomogi dla doktorantów reguluje Decyzja Nr RO/D.0201-2/2013 Prorektora ds. Studenckich, które również zostały ustalone w porozumieniu z Zarządem Samorządu Doktorantów.

Na Wydziale nie ma zatwierdzonego wzoru rocznego sprawozdania doktorantów, na podstawie którego przyznawane jest stypendium dla najlepszych doktorantów. Jak już wspomniano, doktoranci nie muszą także do ww. sprawozdania dołączać dokumentów poświadczających zawarte w nich dane (kopii publikacji naukowych, certyfikatów uczestnictwa w konferencji etc.). Z rozmowy z przedstawicielem Uczelnianego Samorządu Doktorantów wynika, że na spotkaniu z Kierownikami Studiów Doktoranckich oraz Prorektorem ds. Studenckich problem braku wzoru rocznego sprawozdania doktorantów został zgłoszony. Wynikiem spotkania jest Decyzja Nr RO/D.0201-14/2013 Prorektora ds. Studenckich Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących kryteriów przyznawania stypendiów dla najlepszych doktorantów oraz stypendiów doktoranckich z dotacji projakościowej, która ma obowiązywać od 1 października 2013 r.

Wizytowana jednostka nie przedstawiła składu Wydziałowej Komisji Stypendialnej Doktorantów w roku akademickim 2012/2013, w związku z czym trudno jest ocenić czy skład ten jest zgodny z art. 177 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawa o Szkolnictwie Wyższym. Decyzje o przyznaniu/nieprzyznaniu świadczenia z FPM formułowane są w sposób zgodny z art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Skład Wydziałowej Komisji Doktoranckiej Wydziału Filologicznego, opiniującej wnioski o przyznanie zwiększenia stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych (Decyzja RO/D.0201-34/12 Prorektora ds. Studenckich) jest zgodny z art. 177 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym.

Działalność naukowa doktorantów finansowana jest z budżetu Ogólnouczelnianego Samorządu Doktorantów, z którego mogą ubiegać się o środki na udział w ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach naukowych. Doktoranci mogą także starać się o fundusze z Wydziałowych środków przeznaczonych na badania naukowe lub prace rozwojowe oraz zadania z nimi związane, służące rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich. Z rozmowy z Doktorantami wynika, że prawie wszyscy dostają środki na potrzeby prowadzonej przez nich pracy naukowej.

Doktorant ubiegający się o akademik składa wnioski do Samorządu Doktorantów. Z rozmowy Zespołu oceniającego PKA z doktorantami wynika, że miejsce w domach

studentckich otrzymuje każdy starający się o to doktorant; odpłatność dla doktorantów jest taka sama jak w przypadku studentów I i II stopnia. Na UP im. KEN decyzją nr RO/D.0201-19/2012 Prorektora ds. Studenckich i Współpracy z Oświatą zostały zatwierdzone „Zasady przyznawania prawa do zakwaterowania w domach studenckich na rok akademicki 2012/2013 studentom niepełnosprawnym Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie”. Powyższe „Zasady” dotyczą jednak tylko studentów I i II stopnia. Na Uczelni funkcjonuje Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych. Z rozmowy ZO PKA z Kierownikiem SD wynika, że na Wydziale aktualnie nie kształcą się doktoranci z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności. Jednak pod względem lokalowym Wydział jest przygotowany do przyjęcia doktorantów z niepełnosprawnością.

Uczestnicy studiów III stopnia w wizytowanej jednostce zobowiązani są w każdym roku akademickim do prowadzenia praktyk dydaktycznych w wymiarze 15 godzin/semestr. Na I roku SD doktoranci przygotowują się do prowadzenia zajęć w formie hospitacji zajęć. Przed przystąpieniem do samodzielnego prowadzenia zajęć muszą najpierw przygotować konspekt zajęć. Osobą odpowiedzialną za wsparcie merytoryczne w tym zakresie jest tzw. Kierownik Przedmiotu. Z rozmowy ZO PKA z doktorantami wynika, że prowadzą oni zajęcia w zakresie zgodnym z dziedziną własnej specjalizacji. Formą wsparcia dydaktycznego dla doktorantów jest także wspólna poprawa prac pisemnych studentów. Od br. akademickiego zajęcia prowadzone przez doktorantów są hospitowane przez Opiekuna SD z zakresu literaturoznawstwa. Wyniki hospitacji zajęć są każdorazowo omawiane z doktorantem. Dodatkowo Kierownik SD zwraca się z prośbą do opiekunów naukowych/promotorów, aby również wyrywkowo hospitowali zajęcia swoich doktorantów.

W trakcie rozmowy z Zespołem oceniającym PKA część doktorantów zgłosiła, że prowadzi zajęcia dydaktyczne w większym wymiarze godzin, niż wynika to z programu studiów doktoranckich. Jednak w takim przypadku podpisywana jest z nimi umowa i doktorant za nadgodziny otrzymuje wynagrodzenie.

2) *jednostka ma efektywny system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych,*

Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych szczegółowo opisuje *Regulamin Studiów Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie*. Wprowadzony system rozpatrywania skarg funkcjonuje na kilku płaszczyznach. W trakcie spotkanie Zespołu oceniającego PKA stwierdzono, że najlepszym sposobem zdaniem studentów jest pomoc opiekuna poszczególnego rocznika. Jest to osoba, do której najczęściej zwracają się studenci. Wynika to z faktu, że większość uwag rozwiązywana jest za pomocą dyskusji oraz wzajemnego porozumienia. Studenci w trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA potwierdzili, że opiekunowie wspierają ich zarówno w rozwiązywaniu konfliktów między sobą, jak również w sytuacjach, gdy jedną ze stron są pracownicy Uniwersytetu. Dodatkowo studenci wyrazili opinię, że większość sytuacji rozwiązywana jest na tym etapie. W przypadku nie znalezienia rozwiązania kolejnym elementem jest rozmowa z Dziekanem ds. studenckich. Na tym etapie najczęściej rozpatrywane są trudniejsze sytuacje. Zdaniem studentów w przypadku zwrócenia się z prośbą o pomoc sprawy są rozpatrywane bardzo szybko i indywidualnie. Studenci mają również możliwość skorzystania z pomocy Rektora ds. studenckich.

W przypadku trudniejszych i bardziej kontrowersyjnych kwestii sprawa jest kierowana w celu rozpatrzenia do właściwej komisji. Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym, w sprawach dyscyplinarnych studentów orzekają: komisja dyscyplinarna oraz odwoławcza komisja dyscyplinarna, powołane na okres kadencji spośród

nauczycieli akademickich i studentów uczelni, w trybie określonym w statucie. Powołany został także Rzecznik Dyscyplinarny ds. Doktorantów i Studentów, który przeprowadza postępowanie wyjaśniające. Zdaniem studentów przedstawiony powyżej schemat postępowania w przypadku złożenia skargi jest skuteczny.

W sytuacjach konfliktowych doktorant może bezpośrednio zgłosić się do Kierownika SD, Dziekana Wydziału lub do Prorektora ds. Studenckich. Rozmowa z doktorantami obecnymi na spotkaniu z Zespołem oceniającym PKA wykazała, że nie dochodzi do sytuacji konfliktowych na linii doktorant – opiekun naukowy/promotor i pozytywnie oceniają panujące pomiędzy nimi relacje. Jednak z rozmowy z Kierownikiem SD wynika, że zdarzyły się tylko sporadyczne sytuacje, w których zaistniała konieczność interwencji oraz zmiany opiekuna naukowego doktoranta. Z analizy dokumentów wynika, że zaistniała sytuacja zawsze była rozwiązywana na korzyść doktoranta. Dodatkowo na każdym roku SD powołany jest tzw. starosta roku, który również może przekazywać uwagi związane ze studiami doktoranckimi do Kierownika SD.

Postulaty związane z niezadowolającym stanem wyposażenia sal dydaktycznych (brak dostępu do działających komputerów, nieprzystosowanie sal do korzystania z rzutników multimedialnych) zgłaszane są przez doktorantów do Sekretarza Instytutu lub osoby zajmującej się przydzielaniem sal. W większości przypadków prośby doktorantów w tym zakresie są spełniane. Z rozmowy z doktorantami wynika, że ponad rok temu zgłosili potrzebę posiadania wspólnego pokoju doktoranta (na wzór pokoju dla asystentów), gdzie mogliby zostawiać swoje rzeczy, odpytać studentów, zrobić wpisy do indeksów studentów (zdarzają się sytuacje, że doktoranci muszą robić to na korytarzu) czy choćby mieć okazję spotkać się z kolegami i koleżankami z innych lat SD (posłużyłoby to integracji środowiska doktorantów Wydziału, poprawiło przepływ informacji).

Doktoranci nie mają założonego konta poczty internetowej w domenie Uczelni, w związku z czym wiele ważnych informacji z życia Uczelni do nich nie dociera. Dodatkowo na stronach internetowych Instytutów, w których doktoranci prowadzą zajęcia, brak jest zamieszczonych ich danych kontaktowych. Skutkuje to utrudnieniem kontaktu studentów z doktorantami. Powyższe problemy także zostały zgłoszone Dziekanowi Wydziału.

3) jednostka wspiera działalność samorządu oraz organizacji zrzeszających studentów lub doktorantów i współpracuje z nimi; organy jednostki, podejmują aktywne działania mające na celu szerokie włączanie studentów oraz doktorantów i ich przedstawicieli do prac organów jednostki, komisji statutowych i doraźnych, zwłaszcza koncentrujących swoje prace wokół procesu dydaktycznego i spraw dotyczących studentów i doktorantów.

Na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie bardzo dobrze funkcjonuje zarówno Ogólnouczelniany, jak i Wydziałowy Samorząd Studentów. Zdaniem studentów wynika to z bardzo dobrego przygotowania samych członków oraz wsparcia ze strony Władz Uczelni oraz Wydziału. W trakcie rozmowy z Zespołem oceniającym PKA członkowie Samorządu wyrazili opinię, że głównym celem ich pracy jest wsparcie oraz reprezentowanie pozostałych studentów. Najczęstszymi wydarzeniami, które realizowane są przez Wydziałowy Samorząd Studentów są wydarzenia kulturalne, akcje charytatywne oraz szkolenia. Członkowie Samorządu Wydziałowego w trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA stwierdzili, że Władze wizytowanej jednostki zapewniają im niezbędne wsparcie do prawidłowego prowadzenia działalności. Na działalność studencką Senat Akademicki przeznacza budżet, który jest rozdzielany przez odpowiedzialny za to organ Samorządu.

Na wizytowanym Wydziale istnieje siedem kół naukowych, które realizują przedsięwzięcia pozwalające na poszerzenie wiedzy kierunkowej, rozwijanie umiejętności oraz nawiązywanie kontaktów. Najczęstszymi przedsięwzięciami realizowanymi przez studentów są szkolenia zwiększające umiejętności praktyczne oraz organizacja konferencji. Członkowie kół naukowych bardzo często realizują się w nich naukowo pisząc artykuły, które prezentowane są na konferencjach. Dodatkową formą aktywności jest organizacja wieczorów literackich, uczestnictwo w imprezach kulturalnych na terenie Krakowa, wyjazdy naukowe, indywidualne projekty badawcze. Studenci zaangażowani w pracę organizacji studenckich organizują spotkania, popularyzując zjawiska dawnej i współczesnej literatury i kultury, języka polskiego. Zdaniem studentów działalność w kołach naukowych skupiona jest na rozwijaniu, propagowaniu i stosowaniu wiedzy teoretycznej w praktyce oraz prezentacji własnych zainteresowań.

Z przedstawionych dokumentów wynika, że wizytowana jednostka spełnia wymóg art. 61 ust. 3 oraz art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, który określa minimalną reprezentację studentów i doktorantów w organach kolegialnych. Z protokołów posiedzeń tych organów wynika również, że przedstawiciele studentów aktywnie angażują się w ich prace.

Przedstawiciele Samorządu Studentów stwierdzili, że wiedzą o szkoleniach organizowanych przez Parlament Studentów RP i jeżeli jest taka możliwość to chętnie korzystają z wiedzy i doświadczenia osób reprezentujących ogół studentów. Dodatkowo Wydziałowy Samorząd Studentów organizuje własne szkolenia, podczas których jego przedstawiciele omawiają również innego rodzaju tematykę.

Samorząd Doktorantów na UP im. KEN ma charakter centralny. Uchwałodawczym organem Samorządu Doktorantów jest Parlament Doktorantów, w skład którego wchodzi przedstawiciele doktorantów Wydziału Filologicznego UP. Samorząd Doktorantów UP swoją siedzibę ma w budynku głównym Uczelni. Doktoranci Uczelni informowani są o wszelkich inicjatywach za pośrednictwem strony internetowej.

Z rozmowy z doktorantami wynika, że Organy Uczelni zapewniają wystarczające środki finansowe na funkcjonowanie organów Samorządu Doktorantów.

Uczelniany Samorząd Doktorantów działa bardzo prężnie, inicjuje ruch naukowy doktorantów m. in. poprzez organizację interdyscyplinarnych konferencji naukowych. Stwarza to możliwość słuchaczom studiów doktoranckich udziału w konferencji oraz publikację wyników badań. Warto podkreślić, że konferencje organizowane i współorganizowane przez Samorząd Doktorantów UP mają głównie charakter ogólnopolski. Doktoranci UP w większości konferencji mogą uczestniczyć bezpłatnie lub po wniesieniu symbolicznych opłat konferencyjnych. Samorząd Doktorantów stoi na stanowisku, że koszty udziału w konferencjach nie powinny stanowić bariery dla doktorantów. Większość konferencji była finansowana lub współfinansowana ze środków Samorządu Doktorantów UP. W ciągu ostatnich dwóch lat Samorząd Doktorantów zorganizował m. in.:

- Ogólnopolską Konferencję Naukową „Człowiek: naród i społeczeństwo, kultura i technika”. Konferencja odbyła się 14 czerwca 2011 r., została zorganizowana przez Samorząd Doktorantów UP oraz partnerów m.in. z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II oraz Wyższej Szkoły Filozoficzno – Pedagogicznej „Ignatianum”. W konferencji udział wzięli doktoranci i pracownicy naukowcy reprezentujący nauki społeczne. Wynikiem konferencji była publikacja wydana pod koniec 2011 r.;

- Interdyscyplinarną Konferencję Naukową pt. „Przetrwanie – Przemijanie”. Konferencja odbyła się 8 czerwca 2012 r., została zorganizowana przez Samorząd Doktorantów UP we

współpracy ze słuchaczami I roku studiów doktoranckich Wydziału Filologicznego UP. Konferencja, o charakterze interdyscyplinarnym, była zaadresowana do literaturoznawców, filmoznawców, kulturoznawców, politologów. W konferencji udział wzięli doktoranci i naukowcy z kilku uczelni wyższych. Owocem konferencji była publikacja zawierająca wystąpienia prelegentów;

- III Ogólnopolską Interdyscyplinarną Konferencję Naukową z cyklu „Natura – Człowiek – Kultura”, pt. „Człowiek twórca kultury. Kultura świat człowieka”. Konferencja odbyła się 21 czerwca 2012 r., została zorganizowana przez Samorząd Doktorantów UP oraz partnerów m.in. z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II oraz Wyższej Szkoły Filozoficzno – Pedagogicznej „Ignatianum”. W konferencji udział wzięli doktoranci i pracownicy naukowcy reprezentujący szerokie spektrum nauk humanistycznych. Owocem konferencji również była publikacja pokonferencyjna;

- Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. "TYPOgraficznePRZESTRZENIE TEKSTU", która odbyła się 23-24 maja 2013 r. W konferencji uczestniczyli doktoranci reprezentujący różne dziedziny nauki: kulturoznawstwo, literaturoznawstwo, historię sztuki czy antropologię, a także praktycy: graficy. Planowana jest książkowa publikacja materiałów pokonferencyjnych.

- IV Interdyscyplinarną Ogólnopolską Konferencję Naukową z cyklu „Natura – Człowiek – Kultura”, która odbyła się 14 czerwca 2013 r. i była zaadresowana do szerokiego kręgu humanistów. Współorganizatorem konferencji (obszar nauk przyrodniczych) był Uniwersytet Rolniczy w Krakowie. Również i w tym przypadku planowana jest publikacja pokonferencyjna.

Samorząd Doktorantów aktywnie współpracuje z Działem Rekrutacji i Spraw Studenckich, głównie w zakresie pomocy materialnej dla doktorantów, czy przyznawania miejsc doktorantom w domach studenckich. Wszelkie inicjatywy konsultowane są z Rektorem ds. Studenckich, któremu podlegają sprawy doktorantów. Samorząd Doktorantów w zakresie Regulaminu Studiów Doktoranckich współpracuje z Działem Dydaktyki oraz właściwymi dziekanatami. Przedstawiciele Samorządu Doktorantów uczestniczą w pracach ciał kolegialnych Uczelni.

Doktoranci Uczelni mogli wziąć udział w warsztatach dotyczących idei przedsiębiorczości akademickiej oraz komercjalizacji wiedzy i umiejętności zespołów działających na uczelniach lub w jednostkach naukowych na terenie Małopolski ramach projektu „SPIN - OFF, SPIN – OUT – SKUTECZNY TRANSFER WIEDZY II”. Promocją warsztatów zajął się Samorząd Doktorantów UP.

Samorząd Doktorantów UP zachęca doktorantów do brania udziału w różnych konkursach stypendialnych, w tym m. in. Stypendium Naukowym Miasta Krakowa oraz ogólnopolskich konkursach organizowanych przez instytucje naukowo – badawcze oraz fundacje i stowarzyszenia promujące naukę. Informacje na ten temat są dostępne na stronie internetowej Samorządu Doktorantów UP im. KEN.

Samorząd Doktorantów UP im. KEN reprezentuje środowisko doktorantów na zewnątrz, uczestniczy w pracach Porozumienia Doktorantów Uczelni Krakowskich (PDUK), stanowiącej platformę współpracy dla ogółu krakowskich doktorantów, oraz Krajowej Reprezentacji Doktorantów. Udział doktorantów w PDUK umożliwia wymianę informacji i doświadczeń, realizację wspólnych przedsięwzięć naukowych i kulturalnych.

Ważnym elementem działalności Samorządu Doktorantów UP jest udzielanie wsparcia finansowego dla doktorantów w zakresie ich udziału w ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach naukowych. Doktoranci wszystkich Wydziałów UP mogą składać wnioski o dofinansowanie uczestnictwa w konferencji. Z rozmowy Zespołu oceniającego PKA z

doktorantami wynika, że wszystkie wnioski są szybko i pozytywnie rozpatrywane. Na poziomie Wydziałowym działalność samorządowa doktorantów przejawia się w pracach Komisji Doktoranckiej Wydziału Filologicznego, udziale przedstawicieli doktorantów w Radach Instytutów oraz obecności przedstawicieli doktorantów w organach kolegialnych (Radzie Wydziału). Na Wydziale została również powołana funkcja Sekretarza Studium Doktoranckiego, sprawowana przez przedstawiciela doktorantów.

Z rozmowy z przedstawicielem doktorantów Wydziału Filologicznego w Parlamencie Samorządu Doktorantów wynika, że współpraca i komunikacja z ogólnouczelnianym Samorządem Doktorantów przebiega sprawnie. Jednak z rozmowy Zespołu oceniającego PKA z doktorantami wynika, że znaczna część doktorantów Wydziału nie jest zaangażowana w działalność samorządową. Z jednej strony wynika to z faktu, że większość z nich pracuje zarobkowo, posiada rodzinę w związku z tym nie ma na to czasu zaś z drugiej z braku rozpowszechnienia informacji na ten temat. Z rozmowy Zespołu oceniającego PKA z Doktorantami wynika także, że Wydział nie posiada danych kontaktowych do znacznej z nich części, co znacznie utrudnia przepływ i rozpowszechnianie informacji.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1)** Jednostka ma w pełni wdrożony system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej. Studenci bardzo pozytywnie wypowiadają się na temat relacji z kadrą dydaktyczną. Ponadto mają zapewniony bardzo dobrze rozwinięty system pomocy materialnej. Dużym atutem jest szczególne zwrócenie uwagi na potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Wydział ma wdrożony system opieki finansowej na odpowiednim dla doktorantów poziomie, zapewnia należyte wsparcie dydaktyczne i naukowe.
- 2)** Na Wydziale Filologicznym UP działa rozbudowany system rozpatrywania skarg. Studenci I i II stopnia oraz doktoranci są świadomi struktury rozpatrywania uwag.
- 3)** Samorząd studentów w pełni realizuje wyznaczone przez Regulamin Samorządu Studentów cele i zadania. W odpowiedniej liczbie reprezentuje studentów w organach kolegialnych Uniwersytetu Pedagogicznego. Dodatkowo studenci są bardzo zaangażowani w prace Parlamentu Studentów RP. Wizytowana jednostka stwarza także warunki do działalności samorządowej doktorantów. Utrudnieniem jest przepływ i wymiana informacji.

8. Spójność systemu wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia, oraz jego zgodność z przepisami powszechnie obowiązującymi

Ocena kompletności i spójności wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia zawartych w dokumentach (decyzje, zarządzenia, uchwały) dotyczących prowadzonej polityki jakości, celów jakościowych, strategii realizacji tych celów oraz wprowadzenia i doskonalenia systemu zapewnienia jakości i zarządzania tym systemem.

Ocena zakresu, sposobu prowadzenia i kompletności dokumentacji dotyczącej dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów, studiach doktoranckich i podyplomowych, oraz doskonalenia tego systemu.

Pierwsze elementy systemu jakości funkcjonowały w Uczelni już od 1999 roku, jak np. ankietywanie studentów i hospitowanie zajęć (Uchwała Senatu z dn. 20.12.1999 r. w sprawie: zarysu systemu stymulacji i badania jakości kształcenia w Akademii Pedagogicznej im. KEN w Krakowie; wspomina ona także o badaniu karier absolwentów).

Zarządzeniem Nr R-25/2009 z dn. 30.11.2009 r. Rektor wprowadził w Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie wewnętrzny system oceny jakości kształcenia. Tworzy go *Zbiór zasad wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia*, opisujący instrumenty oceny jakości kształcenia i wskazujący organa Uczelni odpowiedzialne za ich stosowanie. Integralnym elementem systemu są *Zasady i standaryzacja kryteriów oceny pracowników Uniwersytetu*. Natomiast Aneks do Zarządzenia Nr 25/2009 z dnia 15 lutego 2011 r. została wprowadzona ankieta absolwenta.

Struktura jakości kształcenia w Uniwersytecie Pedagogicznym została określona Zarządzeniem Rektora Nr R/Z.0201 – 44/2011 z dn. 22.11.2011 r., a w jej skład wchodzi:

- Senacka Komisja ds. Jakości Kształcenia (powołana na kadencję 2012 – 2016 Uchwałą Senatu Nr 4/28.09.2012 z dn. 28.09.2012 r.);
- Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia (powołany na kadencję 2012 – 2016 Uchwałą Rady Wydziału Filologicznego Nr WF/11/2013 z dn. 21.02.2013 r.; poprzedni skład – zatwierdzony na RWF w dn. 15.12.2011 r.);
- Zespoły Kierunkowe ds. Jakości Kształcenia (Instytut Filologii Polskiej – 5.01.2012, uzupełniony - 15.03.2013; Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa – 26.10.2012; Instytut Neofilologii – luty 2013);
- Stanowisko ds. Jakości Kształcenia, docelowo Biuro ds. Jakości (utworzone w dn. 1.05.2013 Zarządzeniem Rektora Nr R/Z.0201-9/2013 z dn. 15.04.2013 r.);
- Stanowisko zajmujące się badaniem losów absolwentów (w Biurze Karier).

Ponadto w październiku 2010 r. w poszczególnych jednostkach naukowo-dydaktycznych Wydziału Filologicznego powołani zostali Koordynatorzy ds. Wdrażania Procesu Bolońskiego, którzy obecnie (zgodnie z Zarządzeniem Rektora Nr R/Z.0201-19/2011 z dn. 2.06.2011 r.) pełnią funkcję Koordynatorów ds. Jakości Kształcenia (akty powołań: IN - 29.01.2013, IFP - 22.02.2013, IINiB - 22.02.2013).

Senat Uchwałą Nr 3/18.03.2013 z dn. 18.03.2013 r. w sprawie: wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w UP im. KEN uchwalił nową strukturę jakości kształcenia (wraz z nowymi zadaniami), którą tworzą: Prorektor ds. Kształcenia, Senacka Komisja ds. Jakości Kształcenia, Koordynatorzy ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia i Kierunkowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia, a obsługą administracyjną zajmuje się Biuro ds. Jakości Kształcenia, którego zakres obowiązków określa Zarządzenie Rektora Nr RJZ.0201- 9/2013 z dn. 15.04.2013 r. w sprawie: zmian w strukturze administracji Uczelni.

Z uwagi na fakt, iż powyższa Uchwała Senatu będzie obowiązywać dopiero od 1 października br., w niniejszym raporcie będzie analizowane aktualnie obowiązujące Zarządzenia Nr R-25/2009 z dn. 30.11.2009 r. Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do ww. Zarządzenia: wewnętrzny system jakości kształcenia obejmuje:

1. analizę kadry naukowo-dydaktycznej,
2. okresowe przeglądy i ocenę planów studiów i programów nauczania,
3. ankietyzację studentów,
4. hospitacje zajęć.

Przykładową dokumentację dotyczącą dokonywanych analiz i podejmowanych działań mających wpływ na jakość kształcenia, stanowią:

1. **Analiza kadry naukowo-dydaktycznej:** protokoły z posiedzeń Rady Wydziału Filologicznego (RWF) 2011/2012 i 2012/2013, protokół z posiedzenia RWF z dn. 5.07.2012 r. - zaopiniowanie wniosków o Nagrody Rektora za rok 2011 dla nauczycieli akademickich).

2. **Okresowe przeglądy i ocenę planów studiów i programów nauczania:**

- protokoły: z posiedzenia RWF w dn. 23.02.2012 r. - Sprawozdanie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia - uchwalenie efektów kształcenia, z zebrania Komisji Dydaktycznej i Koordynatorów ds. Jakości Kształcenia w dn. 30.01.2012 r.;

- raporty: Roczny raport prac wykonanych w zespole koordynatorów ds. wdrażania procesu bolońskiego w roku akademickim 2010-2011, Roczny raport zadań wykonanych przez Zespół Koordynatorów ds. Jakości Kształcenia w roku 2011-2012, Raport dotyczący realizacji wprowadzania KRK w Instytucie INiB (za roku akad. 2011/2012 i 2012/2013);

- inne: Opinie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia dot. nowych kierunków studiów: „kulturoznawstwo i wiedza o mediach”, „etnofilologia”, „architektura informacji”, Sprawozdanie ze spotkania Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (poświęcone polityce wdrażania KRK oraz szkoleń w zakresie jakości kształcenia w Instytutach Wydziału; 25.02.2013).

3. **Ankietyzacja studentów:**

- protokół ze spotkania Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (omówienie wyników Ankiety Absolwentów (Testu Satysfakcji) z roku akademickiego 2010/2011; 13.03.2012);

- summaryczne wyniki Ankiety dla Absolwenta z 2011 r. (dla całego Wydziału, z podziałem na Instytuty, z wyodrębnionymi odpowiedziami na pyt. Nr 4. „Ocena ogólnego zadowolenia ze studiów w UP”);

- raport z badania - Losy Zawodowe Absolwentów Uniwersytetu Pedagogicznego Rocznik 2010/2011 (Biuro Promocji i Karier, 2012);

- analiza wyników nauczania – uwagi ogólne (Instytut Filologii Polskiej; 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013);

- analiza rocznego zestawienia zbiorczego ankiet dla studentów oceniających nauczycieli w Instytucie INiB za rok akad. 2011/2012;

4. **Hospitacje zajęć:** przykładowe protokoły z hospitacji zajęć dydaktycznych za rok akad. 2011/2012 i 2012/2013.

Za dodatkową dokumentację dotyczącą analiz w ramach WSZJK można też uznać protokoły z posiedzeń: Rady Wydziału i Rad Instytutów, dokumentację Zespołów Kierunkowych ds. Jakości Kształcenia (Sprawozdania z prac Zespołów za rok akademicki 2011/2012 i 2012/2013, protokoły, komunikanty, notatki), Konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi nt. programów studiów – sprawozdanie ze spotkania w Instytucie INiB, „Wewnątrzinstytutowy system zapewniania jakości kształcenia” (Instytut INiB, 2010/2011).

Zwracają także uwagę dążenia Uczelni do doskonalenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, co potwierdzają m.in.:

- Uchwała Senatu Nr 3/18.03.2013 z dn. 18.03.2013 r. w sprawie: wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w UP im. KEN określająca nową strukturę jakości kształcenia (wraz z nowymi zadaniami) oraz definiująca w kolejnych Załącznikach: Nr 1 - Ramowy Harmonogram Prac Wydziałowych i Kierunkowych ds. Jakości Kształcenia, Nr 2 - Arkusz Oceny własnej Wydziału, Nr 3 - Raport Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, Nr 4 - Sprawozdanie z zadań bieżących Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, Nr 5 - Zasady oraz formularz hospitowania zajęć, Nr 6 - Zasady ankietyzacji studentów wraz z

kwestionariuszem ankiety, Nr 7 - Zasady oraz kwestionariusz Ankiety Absolwenta (testu satysfakcji studenta);

- Zarządzenie Rektora Nr R/Z.0201-8/2013 z dn. 15.04.2013 r. w sprawie: wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w UP im. KEN uzupełniające ww. uchwałę m.in. o ust. 2 w § 7, tj.: „ Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia są zobowiązane do opracowania ankiet doktoranckich i przedłożenia ich wzorów do Biura ds. jakości Kształcenia” oraz dodające kolejny załącznik Nr 8 - Zasady i standaryzacja kryteriów oceny okresowej pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych Uczelni;

- Zarządzenie Rektora Nr R/Z.0201-9/2013 z dn. 15.04.2013 r. w sprawie: zmian w strukturze administracji Uczelni - „(...) tworzy się Biuro ds. Jakości Kształcenia (BJK) podległe merytorycznie Prorektorowi ds. Kształcenia” zajmujące się m.in.: „koordynowaniem w skali Uczelni prac związanych z wdrażaniem i udoskonalaniem wewnętrznego systemu jakości kształcenia, bieżącą współpracą z koordynatorami ds. jakości kształcenia; dbaniem o spójną politykę informacyjną dotyczącą jakości kształcenia”, itd.

Większość uczelnianych aktów prawnych jest dostępna jedynie w sieci wewnętrznej Uczelni (<http://www.up.krakow.pl/intranet/>, wspomina też o tym raport samooceny), co uniemożliwia zapoznanie się z nimi interesariuszom zewnętrznym, np. kandydatom na studia.

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Z otrzymanej dokumentacji wynika, iż Wydział Filologiczny Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie posiada wewnętrzne przepisy prawne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia, ale praktycznie wszystkie mają charakter ogólnouczelniany. Działalność Wydziału w tym zakresie jest niewielka i ogranicza się do rzeczy niezbędnych. Należy stwierdzić, iż zakres, sposób prowadzenia i kompletność dokumentacji dotyczącej dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia nie jest jednorodny. Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa, w porównaniu do pozostałych, przedstawił najpełniejszą dokumentację prowadzonych przez siebie analiz. Uczelnia podjęła już pewne działania w zakresie doskonalenia Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, jak i doskonalenia istniejących już procedur, o czym świadczą ww. Uchwała Senatu Nr 3/18.03.2013 z dn. 18.03.2013 r. oraz ww. Zarządzenia Rektora z dn. 15.04.2013 r.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2

Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie

1	strategia rozwoju		X			
2	wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		
3	cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz system ich weryfikacji ⁴		X			
4	zasoby kadrowe, materialne i finansowe		X			
5	prowadzenie badań naukowych		X			
6	współpraca krajowa i międzynarodowa		X			
7	system wsparcia studentów i doktorantów ⁵		X			
8	przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia			X		

⁴ Jeżeli w jednostce prowadzone są tylko studia doktoranckie wpisujemy i oceniamy „cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich”. Jeśli prowadzone są tylko studia podyplomowe wpisujemy i oceniamy „cele i efekty kształcenia na studiach podyplomowych”. Jeżeli nie są prowadzone żadne z tych studiów w rubryce oceny wpisujemy „nie dotyczy”.

⁵ Kryterium 3 i 7 należy skorelować.

Odniesienie się do dokonanej przez jednostkę analizy SWOT w kontekście wyników przeprowadzonej oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz oceny zasobów kadrowych, materialnych, działalności naukowej i międzynarodowej, współpracy z beneficjentami procesu kształcenia.

Do mocnych stron Jednostka zaliczyła pozycję Uczelni i Wydziału jako najlepszej uczelni pedagogicznej w Polsce. Uczelnia skutecznie podtrzymuje tę tradycję poprzez wysoki poziom kształcenia, starannie dobierany zakres prowadzonych badań skorelowany z prowadzoną dydaktyką i nacisk na praktyczne aspekty przygotowania do zawodu. Do mocnych stron Wydziału Filologicznego UP należy kadra naukowo-dydaktyczna, prowadząca liczące się w kraju i zagranicą badania naukowe oraz rozwinięta współpraca międzynarodowa. Bardzo pozytywnym aspektem działalności Jednostki jest też stale poszerzająca się oferta studiów podyplomowych (niektóre kierunki są unikatowe w skali kraju). Mocną stroną Jednostki są też relacje ze studentami wszystkich stopni, słuchaczami studiów podyplomowych i absolwentami, co było zdecydowanie odczuwalne w trakcie spotkań z Zespołem oceniającym. Słabszą stroną Jednostki jest, jak to przyznał sam Wydział w analizie SWOT, harmonijne działanie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Podczas spotkania z władzami Wydziału dało się zaobserwować wyraźnie rosnącą świadomość w sprawie konieczności doskonalenia systemu jakości kształcenia i jego roli dla jakości kształcenia na Wydziale. Nadmierna dywersyfikacja działań Zespołu w poszczególnych Instytutach może stanowić zagrożenie dla systemowości działań związanych z jakością kształcenia na Wydziale. Odczuwalny jest także brak skutecznego systemu informatycznego, który zapewniłby odpowiedni przepływ informacji. Szansą Wydziału jest systematyczny rozwój Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, który – choć na obecnym etapie nie jest jeszcze w pełni wewnętrznie spójny – jest jednak zbudowany prawidłowo. Biorąc pod uwagę zaangażowanie pracowników w jego wdrażanie i szereg podejmowanych przez nich inicjatyw, może się on stać ważnym mechanizmem wspomagającym pozycję Wydziału, jak i pomagającym unikać zagrożeń poprzez wskazywanie punktów wymagających naprawy. Szansą są również kontakty Wydziału z otoczeniem, wpływające na utrzymanie i rozwijanie pozycji Jednostki i jej absolwentów wśród pracodawców w regionie i w kraju.

Przewodnicząca Zespołu Oceniającego

dr hab. Katarzyna Karpińska-Szaj